

Porubské noviny

Číslo: **86**

MAREC 1/2016

Ročník: **XXII.**

V tomto čísle nájdete:

Volby do NR SR
Inaugurácia rektora
Esperanto v Z. Porube
Vianoce obrazom
Na Poludnici, Na Choči
Vítame Nový rok
Murárske povesti
Obec roka – divadlo
Výročné rokovania
Deň pokánia, Naša kantorka
500 rokov reformácie
L. Štrkolcová – jubilantka
Diamantoví Staroňovci
Rozhovor s M. Staroňom
Tradícia lyžovania
Nekrológy, krížovka

Anjeličku, môj strážničku, opatruj našu Zemičku...

*Anjeličku, môj strážničku,
opatruj našu Zemičku.
Detičky sú ešte malé,
majú blízko k zemi.*

*Čo Zemička požičala,
to jej ony vrátia.*

*Ako keby Zemi boli
sestričky a bratia.*

Ilustrácia Dr. Vlasta Šiarniková

Anjeličku, môj strážničku, opatruj naše Slniečko...

*Kým mi nôcka zavrie viečko,
pomodlím sa za Slniečko.
Za to, že nám dáva dniček,
stromom listy, zrnu klíček.*

*Ochraňuj ho, nech si svieti,
rieka tečie, potok žblnká.*

*Anjelik môj, - všetky deti
to sú také malé slnka.*

PARLAMENTNÉ VOĽBY 2016

Volby do Národnej rady SR sa uskutočnili 5. marca 2016. Volebná účasť v Závažnej Porube bola vysoko nadpriemerná. Kým na Slovensku prišlo k urnám necelých 60 % voličov, v Závažnej Porube odvolilo 707 miestnych a 97 voličov s hlasovacím preukazom, čo predstavuje 71,7 %.

Výsledky hlasovania vo volebnom okrsku v Závažnej Porube:

Počet voličov zapísaných v zozname voličov: 1121
Počet voličov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní: 804
Počet voličov, ktorí zaslali návratnú obálku z cudziny: 12
Počet platných odovzdaných hlasov: 795

SMER – sociálna demokracia: 195
Sloboda a Solidarita: 143
Slovenská národná strana: 120
OLANO – NOVA: 86
Kotleba – Ľudová strana: 68
SME RODINA: 55
MOST – HÍD: 40
SIET': 38

Viac: www.zavaznaporuba.sk

Nad všemožnými politickými zástavami a symbolmi musí viať zástava ľudskosti.

Milan Rúfus

Foto: Ing. Ján Sokolský

Inaugurácia

Na slávnostnej inaugurácii rektora Akadémie ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika **Doc. Ing. Jozefa Putteru, CSc.**, sa zúčastnili predstavitelia slovenských univerzít, zahraniční hostia, zástupcovia štátnej správy, samosprávy či cirkví. Tomuto aktu 15. decembra 2015 boli prítomní aj predstavitelia Závažnej Poruby a najbližšia rodina. Rektor slávnostným sľubom vyjadril odhodlanie slúžiť v prospech tejto školy. Činní naplniť hlavné poslanie akadémie: SAPIENTA – BONUM – PATRIA (múernosť, dobro, vlasť). Zároveň prebral insígnie v podobe dekrétu, reťaze, meča a zástavy. S vďakou prijal od starostu Ing. Pavla Beťka gratuláciu, kyticu kvetov a spomienkový dar obsahujúci symboly obce. Nový rektor sa pri tejto príležitosti podpísal do Pamätnej knihy Závažnej Poruby. -redakcia-

Esperanto

XXXIV. ročník stretnutia esperantistov - cestovateľov a turistov, ktorého sa zúčastnilo 44 esperantistov a priaznivcov esperanta z 9 krajín sa uskutočnil v dňoch 6. až 10. januára 2016 v Závažnej Porube. Stretnutie dopadlo po spoločenskej, športovej, vzdelávacej a kultúrnej stránke veľmi dobre. Chcem sa Vám, pán starosta, Vášmu zástupcovi a všetkým obyvateľom Závažnej Poruby, ktorí sa podieľali na programe poďakovať za vysokú úroveň prezentácie kultúry a histórie Závažnej Poruby.

Foto: -dm-

To, čo bolo prezentované, nadchlo hlavne zahraničných účastníkov, ktorí neskrývali obdiv nad širokou paletou aktivít obyvateľov a závideniahodnou aktivitou reprezentantov obce. Vašou zásluhou sa pozitívne zviditeľnila nielen Závažná Poruba, ale aj Slovensko. Bol to pekný príklad ľudovej diplomacie a vyspelosti slovenského vidieka. Pán starosta, chcem Vás požiadať, aby ste pri vhodnej príležitosti tlmočili obyvateľom Závažnej Poruby poďakovanie účastníkov stretnutia a ich hlboký obdiv k tomu čo pre obec robíte. So želaním pekných dní v budúcnosti **Vladimír Škuta**, predseda Liptovského esperantského klubu. Viac: www.lek.esperanto.sk a na s. 23.

Závažná Poruba privítala ústavného činiteľa

Predseda NR SR Peter Pellegríni navštívil v nedeľu 14. februára 2016 Závažnú Porubu. Privítal ho starosta Pavel Beťko. Vzácnnej návšteve predstavil obec a pozval na prehliadku Domova sociálnych služieb a zariadenia pre seniorov. V sprievode riaditeľky Andrey Hodžovej si prezrel celé zariadenie. Navštívil aj ležiacich klientov a zaujímal sa ako si tu žijú, čo robia po celé dni a ako sú spokojní so službami. „Žijeme ako doma, starostlivosť je veľmi dobrá, personál milý a ochotný, len zdravie a sila nám chýbajú,“ dozvedel sa predseda parlamentu. Na vlastné oči sa presvedčil, že DSS a ZpS okrem zdravotnej starostlivosti vytvára podmienky pre činnosť terapií, klientov zapája do tvorivých aktivít, rozvíja motorické, komunikačné a osobnostné kompetencie. Plne rešpektuje pranie i potreby klientov. A keďže prišiel v čase obeda

• Peter Pellegríni uprostred

neodmietol pozvanie riaditeľky a sadol si ku spoločnému obedu k ľuďom tu žijúcim. Počas obedu sa zaujímal o prevádzku a financovanie zariadenia, úroveň poskytovaných služieb a problémy, ktoré obec ako zriaďovateľ rieši. Po krátkej návšteve poznamenal: „Takéto zariadenie má svoje opodstatnenie. Snahou štátu i samosprávy je poskytovať odborné služby aj naďalej k spokojnosti všetkých, ktorí sú odkázaní na takúto pomoc.“

Vianoce v kostole

V evanjelickom kostole na 4. adventnú nedeľu deti materskej a základnej školy pod vedením pána farára Pavlíka spestrili predvianočnú atmosféru.

Citlivým prednesom, krásnymi vianočnými koledami a hrou na hudobných nástrojoch priblížili najkrajšie sviatky roka, Vianoce. Vystúpenie detí a domáceho spevokolu bolo obohatením predvianočného času všetkých, ktorí na prvé miesto v rebríčku príprav na najkrajšie sviatky roka dali duchovné hodnoty.

text: mm-, foto: Martin Bačík

Župan v Závažnej Porube

Predseda Žilinského samosprávneho kraja Juraj Blanár prišiel 24. februára 2016 do Závažnej Poruby. Vo vestibule kultúrneho domu sa stretol s našimi občanmi a odpovedal na viaceré otázky: priority ekonomiky SR, konsolidácia verejných financií, miera nezamestnanosti, ochrana životného prostredia, otázky bezpečnosti krajiny v súvislosti s migráciou, sociálne balíčky, problematika zdravotníctva a školstva. Vyzdvihol súčinnosť vládnej a regionálnej politiky s pôsobením krajov. Závažnej Porube prisľúbil podporu v ďalšom rozvoji a pomoc pri potrebnej rekonštrukcii školských zariadení v obci.

• Juraj Blanár uprostred

Najkrajší darček od detí

Scénické pásmo zostavené z vianočných zvykov, pesničiek pod stromček, kolied, tancovania a scénok o narodení Ježiška potešilo v nedeľu 20. decembra 2015 rovnako malých ako veľkých. Divadelná sála sa zaplnila do posledného miesta a každý, čo prišiel, odchádzal očarený vystúpením detí. Vianočný koncert svojou dramaturgiou oslovil celé rodiny a stal sa tradičnou súčasťou adventných dní. Bol to darček od detí pod stromček. Starosta Pavel Beťko poďakoval účinkujúcim i učiteľkám, čo program zostavili, nacvičili a uviedli. Všetkým zaželel radostné prežitie Vianoc a veľa zdravia v roku 2016.

Folklór dochucujú vášňou a láskou

Porubská Poludnica svoju celoročnú činnosť hodnotila pri vianočnej kapustnici v týchto oblastiach: zhromažďovanie folklórneho materiálu, nácviky, spevácke a tanečné aktivity, účinkovanie na domácej pôde, vystúpenia v Liptove.

• Starosta Pavel Beťko ocenil účinkovanie Poludnice a poďakoval za reprezentáciu obce

V Závažnej Porube oživila tieto zvyky: Homrlaj, Sadenie májov, Dožinky a Deň folklóru pod Poludnicou. Zúčastnila sa na Dni pokánia v ev. kostole a pri kladení vencov k pomníkom padlých v obci. Účinkovala v Žiari, v Kalamenoch a vo Vlkolinci. V máji sa zúčastnila súťažnej prehliadky Nositeľia tradícií v Liptovských Sliačoch, odkiaľ si priniesla Diplom so zlatým pásmom. Porubskí tanečníci sa predstavili na celoslovenskej prehliadke v Klčove pri Vranove nad Topľou. V predvianočnom čase uviedla na Nádvorí Čierneho orla v Liptovskom Mikuláši pásmo zvykov od Kataríny do Vianoc. Osem razy čepčili mladuchu v blízkom okolí. Vymenovať a zhodnotiť účinkovanie počas celého roka nebolo jednoduché. Potvrdilo sa, že pravidelné nácviky dochutené vášňou, láskou a odbornosťou choreografie prinášajú svoje ovocie. Nadšenci ľudového umenia sa rozhodli, že svojho koníčka budú robiť dobre, ba ešte lepšie ako v hodnotenom roku.

-dm-

Host do domu, Boh do domu

• Soňa Jány

Dni Milana Rúfusa pokračovali v sobotu 12. decembra 2015. Program, ktorý pripravila Soňa Barániová, moderovala Daniela Fiačanová.

Hostí aj všetkých priaznivcov poézie Milana Rúfusa privítal predseda Občianskeho združenia Naveky závažná Pavel Baráni. Prvý host, kaplán z farnosti Košice-Terasa Mgr. František Barna prezentoval svoju diplomovú prácu, ktorá sa zaoberá prítomnosťou teologických motívov v tvorbe Milana Rúfusa.

Riaditeľka Múzeapamätí Tischnerovka v poľskej Lopusnej Jozefa Kuchtová priblížila kňazu Jozefa Tischnera, jeho podobnosť s našim Milanom Rúfusom. Zástupcovia Spolku Slovákov v Poľsku bezchybnou slovenčinou rozprávali o ich aktivitách.

• Starostka Uhrovcu Zuzana Máčeková, Pavel Beťko, starosta Závažnej Poruby

Popoludní Rúfusovie dom poctila svojou návštevou delegácia z Uhrovcu. Starostka Zuzana Máčeková pripomenula 200. výročie narodenia Ľudovíta Štúra, podrobne predstavila obec, s hrdosťou hovorila o ich rodákoch, významných osobnostiach slovenského národa.

Záver Dní Milana Rúfusa už tradične patril zhudobneným básňam Milana Rúfusa a Jána Skácela v podaní speváčky **Soni Jány** a klaviristky **Dady Klemenťovej**. Prijemným prekvapením bol pesničkár Janko Svetlan Majerčík, rodák z Východnej, ktorý jeden zo svojich albumov venoval Milanovi Rúfusovi. Neplánované, spontánne spoločné vystúpenie umelcov bolo dôstojnou bodkou tohtoročných Dní Milana Rúfusa.

Všetci hostia nás v čase adventu obdarili svojou prítomnosťou a blízkym vzťahom k nášmu rodákovi. Vyprevádzali sme ich s vďakou a darčekmi, ktoré im vždy budú pripomínať deň prežitý v jeho rodnom hniezde. Starosta Pavel Beťko všetkým poďakoval.

Katarína Devečková

Celopoľská konferencia

• Soňa Barániová priblížila poľským učiteľom teóriu Mirona Zelinu. Modifikácia správania

Predstavitelia OZ Naveky závažná sa zúčastnili v dňoch 8. - 10. januára 2016 celopoľskej konferencie organizovanej OZ Drogami Tischnera pre učiteľov tzv. tischnerovských škôl, t.j. škôl, ktoré nesú meno ks. Jozefa Tischnera.

Predseda OZ Pavel Baráni hovoril o prechode slovenských škôl pod samosprávu obcí a miest, Soňa Barániová priblížila poľským učiteľom teóriu slovenského profesora Mirona Zelinu. Modifikácia správania, muzikanti pod vedením G. Cibiru boli dôstojnou konkurenciou známej poľskej folklórnej skupiny Mladí Lopusňania.

Jeden z organizátorov a gestor akcií Wojciech Bonowitz vyjadril pranie prísť so skupinou postihnutých detí, o ktoré sa stará, do domu otca Zuzanky Rúfusovej. Spolu s ním prídu učitelia z Rogoźnika, školy, ktorá má partnerské vzťahy s miestnou ZŠ v Závažnej Porube.

Konferencia až neuveriteľne úspešne naplnila slová ks. Tischnera a aj Majstra Rúfusa: ... v prvom rade som človekom.

text: -sb- Foto: Piotr Fajfer

Uzatvorili rok 2015

Členovia Poľovníckeho združenia Poludnica v závere mesiaca február na svojej výročnej členskej schôdzi hodnotili predchádzajúci poľovnícky rok 2015.

Súhrnná a ucelená správa o činnosti, aktivitách a starostlivosti združenia o zver predniesol predseda PZ Miloslav Droppa. Plán chovu a lovu predložil poľovnícky hospodár Igor Hladký. Kynológiu a strelectvo vyhodnotil Vladimír Kňava. Uplynulú sezónu poľovníci považujú vcelku za úspešnú.

Do budúcej poľovníckej sezóny si členovia PZ predsavzali vo všeobecnosti zvýšiť starostlivosť o zver. Ide nielen o prikrmovanie v zimnom období vhodným krmivom, potrebné je vykonať dezinfekciu a opravu všetkých krmných zariadení, počas celého roka sledovať zdravotný stav zveri a eliminovať negatívne civilizačné vplyvy.

Na schôdzi boli prijatí dvaja noví poľovníci. Združenie v súčasnosti má 27 členov.

Ing. Ján Kulhavý

Závažná Poruba privítala esperantistov

Slovenský esperantský zväz zorganizoval v dňoch 6. - 10. januára 2016 svetové stretnutie esperantistov v Závažnej Porube. Stretnutia sa zúčastnili esperantisti z Nového Zélandu, Anglicka, Ruska, Ukrajiny, Poľska, Maďarska, Nemecka, Francúzska, Bulharska, Česka a Slovenska. Okrem odborných cieľov zameraných na využitie esperanta vo vede a technike, riešili i organizačné a obsahové otázky Svetového kongresu esperanta, ktorý sa bude konať v roku 2016 v Nitre. Kongres sa organizuje každý rok na inom mieste a navštevuje ho v priemere 2000 účastníkov.

• Podpredseda Svetového esperantského zväzu (UEA) Stefano MacGill z Nového Zélandu sa podpísal do Pamätnej knihy

Esperantistov prijal na začiatku podujatia v obradnej miestnosti starosta Ing. Pavel Beťko. Hostom poskytol základné informácie o histórii i súčasnosti Závažnej Poruby. Na slávnostnom akte zazneli piesne o Slovensku a básne Milana Rúfusa v slovenčine i v esperanto. Vzácní hostia sa podpísali do Pamätnej knihy obce a prijali spomienkový dar. Poďakovanie za milé prijatie vyslovil podpredseda Svetového esperantského zväzu (UEA) **Stefano MacGill** z Nového Zélandu. Hostia na druhý deň navštívili evanjelický kostol a Dom Milana Rúfusa. Poklonili sa dielu nášho rodáka a na jeho hrob položili kyticu kvetov. V sobotu spoločne vystúpili na Poludnicu.

Silvestrovali na Choči

Tradičný silvestrovský výstup na Veľký Choč (1611m) má už viac ako štyridsaťročnú históriu. Je to stredne náročná túra s prevýšením 1000 m. V tomto roku počasie prialo a tak vystúpilo viac ako 2000 turistov z celého Slovenska. Z vrcholu sa naskytli krásne kruhové výhľady na Tatry, Fatru, Liptov, Oravu a Turiec.

-dm-

Správy zo samosprávy

Z rokovania obecného zastupiteľstva

December 2015

OcZ prerokovalo a schválilo Všeobecne záväzné nariadenie obce č. 1/2015 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Závažná Poruba. K podanému návrhu neboli vznesené žiadne pripomienky.

K návrhu finančného rozpočtu obce na rok 2016, ktorý bol vypracovaný podľa platnej metodiky a s platnými právnymi predpismi, predniesla stanovisko hlavná kontrolórka obce Ing. Anna Kováčová. Celkové príjmy sú plánované vo výške 1 048 291,00 €, výdavky vo výške 1 048 291,00 €. Odporučila poslancom rozpočet na rok 2016 schváliť ako vyrovnaný s tým, že počas roka bude prehodnotený, prípadne upravený podľa aktuálnej situácie a potrieb obce.

Návrh rozpočtu na rok 2016 nebol pripomienkovaný a poslanci ho schválili. Poslanci odsúhlasili odpredaj kanalizácie (rozšírenie do rekreačného strediska Opalisko) LVS a.s., Liptovský Mikuláš. Celková hodnota diela predstavuje sumu 72 196,07€. Stanislav Jurečka, ktorý sa zúčastnil zasadnutia OcZ, poukázal na zlý stav informačných tabúl v obci. Taktiež upozornil na skládku zeleného odpadu v Potočku. Nachádzajú sa tam hrubé konáre a materiál, ktorý tam nepatrí. Tiež upozornil na nesprávne parkovanie motorových vozidiel na kanalizačných poklopoch a na verejných priestranstvách. Prednesenými podnetmi sa bude zaoberať vedenie obce i Komisia OcZ pre verejný poriadok.

Január 2016

Poslanci schválili Všeobecne záväzné nariadenie obce č. 1/2016 o stanovení zápisu detí do 1. ročníka Základnej školy Milana Rúfusa Závažná Poruba, Návrh všeobecne záväzného nariadenia bol vyvesený dňa 4.01.2016 a neboli vznesené žiadne pripomienky.

Starosta obce informoval poslancov:

- o ukončení rekonštrukcie verejného osvetlenia. Na MH SR sme zaslali monitorovaciu správu a aj žiadosť o platbu.
- odovzdali sme stavbu „Rozšírenie kanalizácie do rekreačného strediska Opalisko“ a jednotlivé subjekty sú už napojené. Pripravujeme zmluvu s LVS a.s. o jej odkúpení.
- po dohode so zástupcami Slovak Telekom sa uvoľnili priestory v telefónnej ústredni a pristupuje sa k začatiu prác

- na rekonštrukcii sociálnych zariadení
- v rámci projektov ÚPSVaR máme zamestnaných 6 našich občanov.
- po rokovaní a doložení dokladov na Krajskom úrade v Žiline sme zistili, že k jestvujúcemu územnému plánu možno robiť zmeny a doplnky, z dôvodu nových stavebných obvodov pre IBV. Dokonca možno požiadať aj o dotáciu na doplnky a zmeny územného plánu. Proces obstarávania a schvaľovania územnoplánovacej dokumentácie potrvá najviac tri roky od uzatvorenia zmluvy o poskytnutí dotácie.
- informoval o stretnutí so zástupcami PS LUHY, na ktorom bolo prerokované aj vyčlenenie priestoru v Potočku pre výcvik psov. Poslanci s priestormi pre výcvik psov v tejto lokalite nesúhlasili, nakoľko je v blízkosti obytnej zóny. OcZ odporučilo hľadať inú lokalitu.
- na základe žiadosti Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši poslanci zvolili Kvetoslavu Staroňovú (Za ohradami) za prísediacu Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši na volebné obdobie 2016-2020.

Február 2016

Správu o hodnotení práce obecného zastupiteľstva, jednotlivých komisií a kontrolnej činnosti za rok 2015 predložila hlavná kontrolórka obce Ing. Anna Kováčová. Zo správy vyplynulo: obecné zastupiteľstvo sa zišlo na 11 pracovných zasadnutiach a jednom slávnostnom podľa schváleného plánu a programu zasadnutí. Činnosť komisií zhodnotila na základe založenej dokumentácie a podávaných hodnotiacich správ na zasadnutiach OcZ. Komisia finančná a komisia majetko-právna nemajú založenú žiadnu dokumentáciu o svojej činnosti. Finančná kontrola bola zameraná na sledovanie vedenia účtovníctva a úplnosť účtovných dokladov vo všetkých účtovných jednotkách. Zistené nedostatky boli v priebehu roku odstránené.

Správu o činnosti dobrovoľného hasičského zboru v obci predniesol veliteľ DHZ Peter Kubovčík. Hlavnou úlohou hasičského zboru je preventívna starostlivosť, prípadný zásah na ochranu majetku a zdravia občanov obce. DHZ tvorí 10 aktívnych a 3 čestní členovia. Oboznámil poslancov s previerkami pripravenosti a taktických cvičeniach, ktorých sa náš zbor zúčastnil. V januári t.r. bol za predsedu DHZ zvolený Roman Ilanovský. Pripomenul, že v roku 2017 nás čakajú oslavy 90. výročia založenia tejto dobrovoľnej organizácie. Starosta obce vyslovil poďakovanie za činnosť. Ocenil, že zbor je aktívny a rozšíril svoje rady o mladých členov. Pripomenul, že je potrebné vypracovať harmonogram preventívnych

prehliadok v obci v spolupráci s preventivárom Vladimírom Dudom.

Na požiadanie domácej JDS Dr. Dušan Migala predniesol správu o činnosti tejto organizácie. Všetka jej činnosť vychádzala z plánu práce a bola orientovaná do oblasti sociálnej, zdravotnej, športovej, pracovnej, kultúrnej i mediálnej. Dôchodcovia v uplynulom roku odpracovali 761 brigádnických hodín pri skrášľovaní a zveľaďovaní obce.

Mgr. Peter Haviar poukázal na neúnosnú dopravnú situáciu v lyžiarskom stredisku. Starosta obce informoval o riešení tejto situácie v spolupráci: Ski Opalisko, urbár, obec a polícia.

- starosta obce oboznámil poslancov so zámerom vybudovať športové centrum bez bariér v lokalite Starého ihriska.

zaznamenal Dušan Migala, zástupca starostu

Deň pokánia na pamiatku evakuácie

Sedemdesiate prvé výročie evakuácie, ako Deň pokánia, si 7. februára 2016 pripomenuli na službách Božích v Závažnej Porube.

Kroky veriacich nasmerovali v nedeľu do Božieho chrámu, kde spoločne odriekali desať Božích prikázaní, pristúpili k spovedi a prijali rozhrášenie. Domáci farár Vladimír Pavlík svoju kázeň založil na slovách Písma svätého: „Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého!“ (Mt 22, 34 - 43). Okrem iného v zvesti podotkol, že „vojny sú hrubým prestúpením Božieho zákona. Piate Božie prikázanie prízvukuje: Nezabíjaj! Odsúdenia si zaslúžia jednotlivci, čo v záujme mamony a slávy rozpútajú a vedú vojny.“ Nato cirkevný spevokol Fidelitas zaspieval pieseň: „Čuj vrúcnu prosbu, Bože môj!“

Veriaci v modlitbách mysleli na všetkých, ktorí aj teraz žijú v súžení vojny, v prenasledovaní a trpia nedostatkom základných životných potrieb. Modlitbou prosili nebeského Otca o mier a pokoj na celej zemi. Na záver v prítomných silno zarezonovala myšlienka Martina Luthera Kinga: „*Naučili sme sa plávať ako ryby, lietať ako vtáky, no nenačili sme sa žiť ako bratia.*“

text i foto: Dušan Migala

Štefanský výstup na Poludnicu

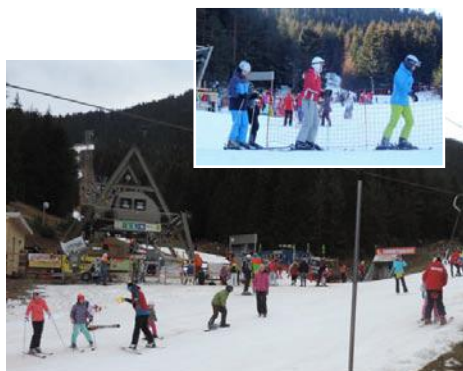

Vianočné sviatky si mnoho turistov spríjemnilo už tradičným Štefanským výstupom na Poludnicu (1548,7 m n. m.).

Koná sa každý rok, vždy je iný. Tento rok výstup nebol celkom biely. Z rána to nevyzeralo sľubne, hmľisto, po ceste nás sprevádzal drobný dážď, ale okolo 10:30 h sa to zmenilo. Počasie to otočilo, najprv štrbavo, pripomínajúc skôr jarné počasie, potom slnečné lúče úplne ožiarili Liptov a široké okolie. Na vrchole zneli koledy a vinše. Radosť sa pozerať nielen na široké okolie Liptova, ale i na to ako mnoho mladých ľudí má pozitívny vzťah k turistike, k prírode.

text i foto: Milan Janák

Zima bez ľadu, kaša bez medu, potok bez ryby, sú samé chyby

Aj keď je zima v tomto roku chudobná na mrazy a sneženie, na Opalisku nad Závažnou Porubou bolo rušno. „Podmienky pre lyžovanie sú síce obmedzené, ale lyžovať sa dá,“ uviedol Rastislav Mašlonka, prevádzkovateľ lyžiarskeho strediska. A dodal: „V prevádzke je lanovka a detský vleč. Zjazdovka v dĺžke 900 metrov je pokrytá technickým snehom od 20 cm do 50 cm v šírke štyroch ratrakov. Deti a začiatočníci sa môžu polyžovať na umelej trati v dĺžke 200 m. Podľa predpovedí meteorológov v najbližších dňoch čakáme ochladenie, spustíme zasnežovacie zariadenia a podmienky sa určite vylepšia.“ Takže: Vianoce na blate, Silvester na ľade?

Netradične privítali Nový rok

Obyvatelia jednej z porubských ulíc sa rozhodli poukázať na to, že práve susedské vzťahy patria v našich životoch medzi tie, ktoré by sme nemali zanedbávať. Susedov stretávame každý deň, žijeme v ich blízkosti.

Preto by sme medzi sebou mali vychádzať čo najlepšie. Veď nie nadarmo sa hovorí: „Dobrý sused je lepší ako rodina“.

Netradične, spontánne sa stretli v strede ulice, niekoľko minút po polnoci odchádzajúceho roku 2015. A takto spoločne oslávili Nový rok. Rozprávali sa, dobre sa zabávali. Okrem zdravia, radosti a pokoja si zaželeli, aby tento rok 2016 bol pre nich rokom dobrých susedských vzťahov. Podobné stretnutie sa rozhodli zorganizovať a ešte vylepšiť. Veď udržiavanie priateľských susedských vzťahov a hlavne medziľudských vzťahov je nevyhnutné pre spokojné spolunažívanie, nikdy nemôže uškodiť.

Text a foto SM

Ako sme víťali Nový rok 2016

• Zľava: Vladimír Pavlík, ev. a.v. farár, Pavel Betko, starosta

Ako na celom svete, aj v Závažnej Porube ohlásil nový rok ohňostroj. Po polnoci sa pred obecným úradom zhromaždili desiatky domácich i hostí a spoločne sledovali svetelné predstavenie sprevádzané hlasom zvonov. Vo vestibule KD si spoločne zaspievali štátnu hymnu. Starosta Pavel Betko zaželel všetkým ľuďom dobrej vôle v roku 2016 dobré zdravie, veľa lásky, radosti a pokoja. Vladimír Pavlík, evanjelický farár privítal nový rok modlitbou s nádejou, že nám bude prítomná Božia milosť a pomoc. Po príhovore a modlitbe prítomní zaspievali pieseň z evanjelického spevníka Rok nový zase k nám prišiel.

• Tancom privítali Nový rok

Vianoce so Seniorkou, koledami a kapustnicou

Domácia jednota dôchodcov zachovala dlhoročnú tradíciu aj v tomto roku. Viac ako sedemdesiat členov sa stretlo v piatok 11. decembra 2015 na vianočnej kapustnici. Toto predvianočné zhromaždenie dôchodcov ozvláštnila tanečná skupina Seniorka novo nacvičenou choreografiou pod vedením Eleny Chovanovej. Po tomto vystúpení zaspievali koledy a zazneli vianočné vinše. Predsedníčka JDS v Závažnej Porube Darina Majeríková zaželela všetkým krásne a radostné Vianoce a odovzdala každému vianočný darček vyhotovený šikovnými rukami dôchodkyň.

• Zľava: Soňa Barániová, Darina Majeríková, Pavel Betko, Elena Chovanová, Pavel Valent

Starosta Pavel Betko poprial prítomným zdravie a pokojné prežitie Vianoc v kruhu najbližších. Naším seniorom poďakoval za všetky aktivity v roku minulom, zvlášť na poli zveľaďovania a skrášľovania obce. Po vinšoch a prípitku si všetci pochutili na pravej porubskej kapustnici s klobáskou a slivkami. Bolo to milé stretnutie naplnené rozhovormi a spomienkami v čase očakávania radostnej zvesti.

• Naše „stromy“ v podaní Seniorky. Choreografia Elena Chovanová

Podakovanie

V mene všetkých Senioriek by som rada veľmi pekne poďakovala porubskému **Urbáru** za finančnú podporu pri vytváraní kostýmov pre naše „stromy“. Väčšinu oblečení si hradíme sami, takže každé euro je pre nás milým darom. Ďakujeme. Všetkým členkám chcem poďakovať za nesiernu ochotu pri zaobstarávaní látok, strihaní, šití... Ste veľmi šikovné (dokonca i výzdobu javiska ste zvládli). Ďakujem vám za trpezlivosť a prajem v novom roku 2016 veľa radosti z pohybu.

Elena Chovanová

Už sa fašiang kráti, už sa nenavrátí

Súčasťou kultúrneho bohatstva každého národa sú ľudové tradície, zvyky a obyčaje, ktoré sprevádzali ľudí v priebehu celého roka. Jedným z najveselších období roka sú fašiangy a s nimi spojený sprievod.

Aj tohto roku 16 členov folklórnej skupiny Poludnica (mladší aj s deťmi) oživil chodenie s medveďom - Homrlajom. A nebol to len medveď, ktorý zaujal. Poludničari sa tohto roku vytiahli a bol to sprievod plný farieb, tradičných i súčasnejších masiek, ktoré všetci obdivovali. Sprievod trval celých osem hodín, nechceli sme vynechať nikoho, kto nás očakával a na otázku „Gazdiná, dovolíte s Homrlajom?“ odpovedal kladne.

• Hlavnú postavu fašiangového sprievodu v Závažnej Porube predstavuje medveď: Mrmlaj - Homrlaj.

Ďakujeme všetkým, ktorí nás pohostili (nebola to vaša povinnosť, ale dobre to padlo), potešili nás všetci, ktorí si s nami zatancovali, aj tí vo dvoroch, aj tí, ktorí vyšli z áut a nehnevali sa, že sme ich zastavili. Úžasné boli stretnutia s najstaršími občanmi, z ktorých mnohí boli členmi FS Poludnica. (Aj slzičky sa zjavili, aj nové pesničky sme objavili.)

Ďakujeme aj za finančnú podporu (opäť ste nemuseli), ale dobré každé euríčko. Ubezpečujem vás, že naša pokladnička Tánička, všetky dobre spočítala a do kasy odložila, veď nám „novie čižmy“ treba.

Homrlajský sprievod skončil a my sa tešíme, že sme vám mohli z „úprimného srca“ zavinišovať: „Prišli sme vám zaspievať, zdravia, šťastia vinšovať...“

-Elena Chovanová-

Fašiangový čas sa pomaly blíži ku koncu. V mnohých dedinách už prešli veselý sprievod a v piatok 5. februára sa fašiangové masky objavili v uliciach Liptovského Mikuláša.

MÚ a LOS sa rozhodli oživiť i v meste túto tradíciu, a tak zorganizovali veľký sprievod pod názvom Fašiangy v meste. Zúčastnili sa ho členovia mestských klubov dôchodcov a na pozvanie i naša folklórna skupina Poludnica, FS zo Smrečian, súbor Vrbové prútie i detský súbor Ďumbier.

Organizátori sa snažili vytvoriť pravú fašiangovú atmosféru, a tak primátor mesta osobne prijal vinšovníkov z každej skupiny a ponúkol ich kalíškom hriatej. Za našu FS ho vinšom pozdravili Dušan Migala a Majka Hromuláková. (Naša najstaršia členka Želka Staroňová pána primátora „počastovala“ našou hriatou. A veru prijal.)

Sprievod sa uberal pešou zónou smerom k Čiernemu orlu a naša FS Poludnica pútala pozornosť okolo stojacich divákov nielen krásnymi, nápaditými maskami, ale aj spevom a tancom. Pásmo porubských fašiangových zvykov sme predviedli potom aj na javisku na nádvorí Čierneho orla a opäť sme zožali zaslúžený aplauz.

Piatocný večer bol pre nás krásnym zážitkom, ktorý iste vyvolá príjemné spomienky v myšliach divákov, ktorí sa dozvedeli, aké sú Fašiangy u nás - v Závažnej Porube

Elena Chovanová, foto: Zolo Šiposs

• Účinkovanie Poludnice v Liptovskom Mikuláši zaznamenal aj mesačník pre všetkých obyvateľov mesta

Hasiči: Najdôležitejšia je prevencia

Dobrovoľný hasičský zbor v Závažnej Porube tvorí 20 členov. 17 stálych, 3 čestní členovia.

Ako každá spoločenská organizácia, tak aj porubskí hasiči hodnotili svoju činnosť na výročnom rokovaní 8. januára 2016. Na začiatku si minútu ticha uctili pamiatku Miroslava Ilanovského, predsedu DHZ. Rokovania sa zúčastnil starosta Pavel Beťko, zástupca starostu Dušan Migala a predseda Okresného výboru dobrovoľnej požiarnej ochrany v L. Mikuláši Ján Hološ. Správu o činnosti predložil veliteľ zboru Peter Kubovčík. Hodnotil plnenie úloh na úseku prevencie, odbornej a taktickej prípravy, akcieschopnosti, účasti a výsledkov v okresných súťažiach i verejnoprospešnej činnosti. Ako najpozitívnejší fakt hodnotil skutočnosť, že domáci zbor sa rozrástol o piatich aktívnych mladých členov. Starosta Pavel Beťko ocenil aktivity hasičov, pripravenosť na zásah a dobré umiestnenie družstiev na okresných súťažiach. Poďakoval aj za spoločenskú činnosť a prácu pri zveľadovaní a skrášľovaní obce.

Zástupca okresnej organizácie Ján Hološ uviedol dôležitú informáciu: „Podľa zákona je každý majiteľ domu povinný dvakrát do roka vymetať komín a viesť písomnú evidenciu. Pre potreby poisťovne 1 x do roka ošetriť komín odborne spôsobilou osobou.“ V ďalšej časti prerokovali a schválili plán hlavných úloh pre rok 2016. Za predsedu zvolili Romana Ilanovského. Ako veliteľ zboru bude pôsobiť Peter Kubovčík, ako preventista Vladimír Duda.

text: -dm- Foto: Miroslava Hladká

Ohlasy čitateľov

Aj keď s menším oneskorením, ktoré spôsobilo veľa účastníkov, ale sprievod bol vynikajúci. Vaša skupina bola na vysokej kultúrnej úrovni (ako vždy). Tak isto aj kvalita fotiek na stránke www.zavaznaporuba.sk - Fašiangy v meste, je vysoko umelecká. Prajem veľa úspechov

Ondrej Dvoran

* * *

Úctu, hrdosť, spolupatričnosť, radosť. Tieto nádherné pocity vyvolal u mňa pohľad na fašiangovníkov z Poruby. Boli ste úžasní!

Katarína Devečková

JDS - jedna z najväčších a najaktívnejších v okrese

• Zľava Michal Kotian, Darina Majeriková, Želmíra Staroňová, Pavel Beťko

Základnú organizáciu JDS v Závažnej Porube tvorí 121 členov, z toho 93 žien a 28 mužov. Vo štvrtok 28. januára 2016 sa členovia tejto spoločenskej organizácie stretli na výročnom rokovaní. Zo správy, ktorú predniesla predsedníčka JDS Darina Majeriková vyplývalo, že všetka činnosť vychádzala z plánu práce a bola orientovaná do oblasti sociálnej, zdravotnej, športovej, sociálnej, pracovnej, kultúrnej i mediálnej. Za pozornosť stojí, že dôchodcovia v uplynulom roku odpracovali 761 brigádnických hodín pri skrásňovaní a zveľaďovaní obce. Starosta Pavel Beťko ocenil aktivity domácej JDS a predsedníčke odovzdal kyticu kvetov ako poďakovanie za všetku organizátorskú prácu. Rokovanie pozdravil aj predseda krajskej organizácie JDS Michal Kotian, zástupca Urbáru a družobná delegácia zo Smrečian. Hodnotiace stretnutie potvrdilo, že činnosť ZO JDS je nielen miestom seberealizácie, sociálnej komunikácie, ale i osožnej práce pre celú obec.

Tradícia pokračuje

Stretnutie bežkárov a priaznivcov bežekého lyžovania sa už tradične odohráva prvú nedeľu po Novom roku na Báno-vých lazoch. Škoda, že tohtoročné stretnutie neposkytlo zážitok zo snehovej nádielky.

Bežky napokon museli tento rok vymeniť za turistické topánky, ale ani to v spojení so silným mrazom však neubrálo na družnej atmosfére, dobrej nálade a priateľských rozhovoroch.

Text a foto: IB

Výročná členská schôdza COOP Jednoty

Členská základňa COOP Jednoty v našej obci hodnotila výsledky za rok 2015 na výročnej členskej schôdži, ktorá sa uskutočnila podľa stanov 15. februára a teda v stanovenom termíne.

Za obecné zastupiteľstvo sa VČS zúčastnil zástupca starostu obce Dr. Dušan Migala. Správu o činnosti Výboru členskej základne (VČZ) za rok 2015 predniesla predsedníčka Mgr. Eva Niňajová. Podrobne zhodnotila prácu výboru našej členskej základne. Práca bola zameraná hlavne na kontrolu čistoty v predajni, ale aj pred ňou. Tiež na kontrolu dodržiavanie pracovnej doby predavačiek a správne uloženie cenoviek. Tiež sme zisťovali spokojnosť vedúcej predajne s plnením objednávok tovaru. V letnom období sme sa potešili, že klimatizácia v predajni konečne funguje a tovar sa veľkým teplom nebude znehodnocovať (hlavne čokoládové výrobky – na čo boli časté pripomienky občanov). Riešili sme aj sobotňajší predaj v predajni.

Kontroly „zhora“ sú častým hosťom v našej predajni, ale vážne nedostatky a pochybenia neboli zistené. Predavačky musia dávať veľký pozor hlavne na záručnú dobu potravín. Pripomienka z ostatnej výročnej členskej schôdže ohľadom využitia, či skôr nevyužívania, priestorov nad obchodom bola uznesením zaslaná na vedenie COOP Jednoty v Liptovskom Mikuláši. Dostali sme odpoveď, že 2x bol vytlačený inzerát vo firemnom časopise Jednota ohľadom prenájmu alebo predaja priestorov. Vedenie Jednoty nemá prostriedky na prerábanie priestorov pre ich prípadné vlastné využitie.

O výsledkoch COOP Jednoty v Liptovskom Mikuláši, ako aj o pláne tržieb na rok 2016 informovala predsedníčka VČZ Mgr. Eva Niňajová z materiálov poskytnutých z vedenia COOP Jednoty v Liptovskom Mikuláši.

Zo schváleného plánu práce VČZ vyplýva, že aj naďalej bude výbor spolupracovať s Jednotou dôchodcov Slovenska a kultúrnou komisiou pri obecnej úrade v našej obci a prispeje na akcie nimi organizované.

Naša požiadavka, ale aj návrh obce je upraviť okolie pred predajňou. Či sa nám to podarí, ukáže čas. Na riešenie je potrebná spolupráca troch subjektov – VČZ, obce a aj vedenia COOP Jednoty v Liptovskom Mikuláši.

Vážení zákazníci, ďakujeme Vám za zrealizované nákupy a podporu družstva. Poďakovanie patrí aj našim predavačkám v predajni a to nielen za prácu, ktorú vykonávajú, ale aj za ochotu a ústretovosť k zákazníkom. Veď pracovať pre ľudí a s ľuďmi je niekedy ťažké a vždy bol, je a bude jeden spokojný a druhý nie.

• Zľava Darina Jačalová, Eva Niňajová

VČZ by rád privítal aj ďalších občanov, ktorí by mali záujem stať sa našimi členmi. Veď motiváciou by mohol byť aj fakt, že pri platení za tovar s preukázaním sa členskou kartou sa členom ZO kumulujú na ich osobnom konte zľavy vo výške 1,2 % z nákupnej ceny. V určenom termíne si za takto nakumulované peniaze môžu členovia zrealizovať nový nákup. Novinkou je, že zľavy sa vyplácajú 2 krát do roka. Pred Vianocami a pred Veľkou nocou. Kto si nevybral zľavu pred Vianocami môže tak urobiť pre Veľkú nocou. Zákazníci čoraz viac využívajú aj v našej predajni doplnkové služby. COOP kasa, teda možnosť platenia šekom, dobíjanie telefónnych kreditov, výber peňazí službou Cash-back, či platba kartou sa stávajú stále obľúbenejšími. Nesmieme zabudnúť ani na fond „Nadácia Jednota“, na konto ktorého sa odvádza časť finančných prostriedkov získaných z predaja vybraných výrobkov. Z tohto fondu sa následne financujú projekty v zdravotníctve a školstve.

Prajeme všetkým občanom a zákazníkom hodne zdravia, spokojnosť a pohodu. Nech rok 2016 je pre nás všetkých úspešný.

Výbor členskej základne COOP Jednoty v Závažnej Porube.

Tanečná školička

Piesne a tance zo Závažnej Poruby dlhé roky udržiava folklórna skupina Poludnica. Aby tradície nevyhynuli a skupina mala pokračovateľov, rozhodli sme sa zapojiť do našich kruhov i deti.

Ako prvé sa zišli 7. 1. 2016 (počas zimných prázdnin) naše mamičky so svojimi deťmi. Pozrieť nás boli aj ocko-via. Najmladšiu generáciu zastupovali Anička a Natálka, trošku starších Petko, Marko, Markétka a Alexko. Väčšie „slečny“ už boli Saška, Zuzka, Julka a Emily. Najmladší sa vôbec nedali zahanbiť a s vervou si zatancovali nielen Štyri kroky, Hej, Zuzanka, ale aj porubské Na dva kroky.

Svoju šikovnosť preukázali aj pri „žabáchoch“, alebo pri prvých pokusoch o odzemet. Naša tanečná školička ukázala, že máme veľmi šikovné deti a s radosťou privítame medzi sebou všetky deti s rodičmi, ktorí chcú, aby sa porubské piesne a tance stali súčasťou ich života.

-ech-

Pozemkové spoločenstvo Luhy informuje

V zmysle Zákona 97/2013 Z. z. - Zákon o pozemkových spoločenstvách, založili v máji minulého roku Pozemkové spoločenstvo Luhy Závažná Poruba.

Je to spoločenstvo so spoločne obhospodarovanými nehnuteľnosťami. Do správy novozvoleného výboru spoločenstva hlasovaním na zhromaždení prijali päť listov vlastníctva v katastrálnom území Závažná Poruba, rozdelených do dvoch stredísk (Luhy a Potoček) s príslušnými parcelami o celkovej výmere 75,84 ha. Založeniu spoločenstva predchádzalo v roku 2014 vyňatie príslušných listov vlastníctva zo spoločnej nehnuteľnosti na zhromaždení Združenia majiteľov lesov, pozemkové spoločenstvo Závažná Poruba. Po ani nie ročnom pôsobení PS Luhy, kedy výbor spoločenstva venoval hlavné úsilie konštituovaniu spoločenstva, boli naštartované procesy, ktoré v zmysle zákonnej legislatívy vytvoria predpoklady efektívneho hospodárenia, s možnosťou spravodlivého zhodnotenia spravovaného majetku. Prvé výsledky mohli spoluvlastníci pocítiť pri vykupovaní podielov pod jestvujúcou diaľnicou D1 a tiež pod plánovanú prekládku železnice. Miera spokojnosti spoluvlastníkov je v tomto prípade zrejme odrazom dôvery a rešpektovania odporúčaní výboru spoločenstva. Na potrebnú úroveň sa dostáva hlavne spolupráca s obcou a výborom ZML PS.

Hlavné úsilie v roku 2016 výbor PS Luhy predpokladá venovať nasledovným oblastiam:

1. Ratifikácia ekonomického modelu užívania plôch pre spoluvlastníkov a tretie osoby s cieľom vytvorenia zákonného a spravodlivého stavu.
2. Nájomné zmluvy
 - a) zabezpečenie zmluvného vzťahu s užívateľmi, ktorí využívajú nehnuteľnosti v správe PS,
 - b) nové nájomné zmluvy so záujemcami o využívanie nehnuteľnosti v správe PS,
 - c) vyriešenie nájomného vzťahu s PD v Liptovský Mikuláš aj vzhľadom na skutočnosť, že PD využíva časť plôch bez zákonného nájomného vzťahu.
3. Spracovanie koncepcie riešenia využiteľnosti jednotlivých plôch v správe PS
 - a) plánovaný stavebný obvod Potoček,
 - b) priemyselná zóna Okoličné, Závažná Poruba.

4. Spolupráca s OU v Závažnej Porube pri riešení rozvoja obce.
5. Výkon práva zastupovania spoluvlastníkov v zmysle platnej zmluvy a stanov PS.

O týchto, ale aj o ďalších plánoch a skutočnostiach, bude pojednávať najbližšie zhromaždenie PS, ktoré plánujeme koncom apríla.

**Za výbor PS Luhy
predseda Ing. Ján Duda**

Murárske povesti a príbehy hodno prečítať

• Zľava Milan Kohút, starosta Pribyliny, Peter Mišák, Peter Vrlík, Pavel Beľko, starosta Závažnej Poruby

Určite ste počuli o chýrnych liptovských murároch, ktorí stavali Budapešť a pochodili celý svet. Autorský tandem Peter Mišák a Peter Vrlík poskladali zo zaprášených čriepkov fascinujúcu mozaiku murárskych príbehov v knihe Murárske povesti a príbehy. Knihu ilustroval Marián Čapka. S finančnou podporou Ministerstva kultúry SR ju vydala Matica slovenská v roku 2015. Za účasti autorov, starostov murárskych obcí Liptova, predstaviteľov Spolku slovenských spisovateľov zrnem z murárskej varechy uviedli do života túto vzácnu knihu, ktorú hodno prečítať. Dozviete sa veľa zaujímavých príbehov o liptovských murároch a ich „fortieli.“ V slávnostnom programe v piatok 12. februára 2016 zazneli v Závažnej Porube aj piesne o murároch a verše Milana Rúfusa.

Zimná údržba miestnych komunikácií

Predmetom údržby miestnych komunikácií, chodníkov a verejných priestranstiev je zabezpečiť zjazdnosť, schodnosť a bezpečnosť ako pre vozidlá, tak aj pre chodcov. Zo soboty na nedeľu (23. - 24. jan. 2016) pripadlo snehu a tak hneď v skorých nedeľných hodinách zabezpečila samospráva zimnú údržbu. Tieto práce podľa potreby, teda i v čase pracovného pokoja, vykonávajú zamestnanci obecného úradu.

text i foto: dm-

Po nepodarenej, nastúpila rozprávková zima

Tento raz sa predpovede meteorológov naplnili do poslednej body. Vytrvalý dážď prešiel do snehu o tretej popoludní (10.2. 2016) a snehová búrka trvala do neskorých nočných hodín. Napadalo viac ako 40 cm snehu a ten bolo treba odstrániť z chodníkov a obecných ciest. Údržbu miestnych komunikácií operatívne zabezpečil starosta so zamestnancami obce. Ráno bol povrch ciest upravený, všetky exponované úseky posypané a bezpečné. Čo je však veľmi dôležité. Väčšina vodičov pochopila situáciu a svojich „tátošov“ zaparkovali v uličkách. Miestne cesty sa stali prejazdny. A deti idúce ráno do školy si s radosťou štebotali: „Veď je to zima ako v rozprávke O dvanástich mesiačikoch. Len či potrvá a dokedy.“

Divadlo z Liptovského Petra uviedlo Obec roka

Divadelný súbor Faktor z Liptovského Petra uviedol v Závažnej Porube v piatok 29. januára 2016 komédiu Obec roka. Predstavenie priblížilo stretnutie obyvateľov dediny s názvom Veľké Malé s vedením obce. Všetci sa pripravovali na návštevu ministra. Zišli sa v kultúrnom dome a snažili na poslednú chvíľu napraviť všetky nedostatky. Členovia obecného zastupiteľstva pomaly a postupne odhalili svoje charaktery a zámery. Šialené nápady a ešte šialenejšie riešenia krízových situácií nijako neprekvapili. Keď prišiel minister nič nebolo dokonalé. Veď to bola veselohra odpozorovaná zo súčasného života. Herecké výkony a myšlienka divadelnej hry oslovili prítomné obecenstvo.

Pravica Hospodinova dokázala silu!

Žalm 118, 14 – 24

Velkú noc by sme mohli prirovnať ku dňu víťazstva. Víťaz je Ježiš Kristus, náš Pán, ktorý premohol smrť a život a nesmrtelnosť vyviedol na svetlo.

Prišlo to prekvapujúco a nečakane. Ani ustrašení Kristovi učeníci, ktorí na Veľký piatok sa rozutekali, to už nečakali, hoci Kristus im to predpovedal, že na tretí deň vstane z mŕtvych. Tým menej to čakali Kristovi nepriatelia, tí, ktorí Ho dali ukrižovať. Všetci si mysleli, že Kristova záležitosť je ukrižovaním vyriešená. Je mŕtvy. Položili Ho do hrobu a hrob ešte aj zapečatili. Nikdy viacej s Ním už starosti nebudú. Zakrátko celý svet na Neho zabudne že tu vôbec kedysi bol. Ale to boli len ľudské kalkulácie, ktoré nevyšli. Naozaj je treba byť pozorný s ľudskými kalkuláciami, úsudkami a výpočtami. Tak to bolo aj s Kristom na Veľký piatok. Kristus bol odpísaný, ale prišlo Veľkonočné ráno a ukázalo sa, že On mŕtvy zase žije, že On odpísaný je znovu tu.

Ako je to možné? Tak, že tu ktosi počítal len s ľudskými možnosťami a zabudol počítať s Pánom Bohom. Áno, ľudské možnosti boli na konci. Ale pamätajme si to dobre: Božie možnosti nie sú nikdy u konca. „Pravica Hospodinova dokázala silu.“ Po Veľkom piatku je tu Veľkonočné ráno. Je to pre nás deň radosti. V tento deň sa nám otvorila nádej večnosti. „Neumriem, ale budem žiť a hlásať skutky Hospodinove. Veľmi ma potrestal Hospodin, smrti ma však nevydal.“ Nádej večného života, nádej, že popri tejto časnosti je aj svet večnosti, svet Božieho kráľovstva a života večného, táto nádej, to nie sú len prázdne slová. Popri pominuteľnom svete tejto časnosti je tu skutočne aj svet Boží, svet večnosti, v ktorom aj moc smrti je prelomená. Treba sa varovať sebavedomého popierania sveta večnosti. Prišiel Ježiš Kristus, aby nás naučil popri tomto svete časnosti veriť aj vo svet večnosti. A preto každý kto je v Kristovi, vyznáva spolu s týmto žalmom: „Neumriem, ale budem žiť a hlásať skutky Hospodinove.“ A každý kto vo viere prijíma túto zvesť, potom za ňu a za veľkonočné ráno ďakuje. Aj nás veľkonočné ráno naučilo nádeje večného života. Aj nad temnosťou hrobu čakáme ešte vzkriesenie a život večný. To je to, čo stiera naše slzy, keď je nám v živote najťažšie nad hrobmi našich drahých.

Veľká noc dáva nový základ života. Povedané slovami žalmistu: „Kameň, ktorý zavrhl staviteľa, stal sa hlavným, uhelným.“ Na Veľký piatok sa možno aj Kristovým učeníkom zdalo, že začali budovať na falošnom základe. Veď všetci

ľudia Krista opustili. Mohli si myslieť že, nádej, ktorú založili v Kristovi bola márna. A predsa veľkonočné ráno ich všetkých nanovo zhromaždilo. A vtedy sa to stalo, že už zavrhnutý kameň – ukrižovaný Kristus – sa naraz stal kameňom základným, uhelným. Na ňom založili Kristovi učeníci a praví kresťania svoj život. Odvtedy milióny ľudí sa v živote riadilo podľa Kristovho slova a Kristovho učenia. Vo viere v Krista celý svoj život žili a vo viere v Neho aj umierali.

Nech vzkriesený Kristus je základom aj nášho života. Radujme sa a ďakujme Bohu, že nám v Ježišovi Kristovi dal pevný základ pre život. „Toto je deň, ktorý nám učinil Hospodin a preto jasajme a radujme sa v ňom.“ **Vladimír Pavlík, ev. a. v. farár**

Modlitba

Nebeský Otče! Ďakujeme Ti, že si nám svoju lásku ukázal v Pánovi Ježišovi Kristovi. Poslal si Ho na svet pre nás, a keď zomrel za naše hriechy, vzkriesil si Ho z mŕtvych. Prosíme, aby si naše srdcia naplnil radosťou, že sú nám odpustené hriechy a že si s nami po všetky dni. Prosíme, veď nás Duchom Svätým, aby sme mohli vidieť očami viery ďalej, ako sú bežné okolnosti života, a aby sme Ti v každej chvíli dôverovali. Prosíme, pomôž nám vyznávať, že naša radosť pramení z našej viery vo vzkrieseného Krista. Daj, nech každý deň zvestujeme ukrižovaného a vzkrieseného Pána. Amen

Návšteva generálneho biskupa

Generálny biskup Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania (ECAV) na Slovensku **Miloš Klátik** neformálne navštívil v nedeľu 28. februára 2016 Cirkevný zbor v Závažnej Porube. Zvítal sa s chrámovým spoločenstvom a zúčastnil sa riadnych služieb Božích.

Bohoslužobný život

Mnohí sme začali nový rok v Božom mene už na stretnutí po polnoci na obecnom úrade, kde sme nábožnou piesňou, modlitbou a požehnaním začali rok 2016. A potom na slávnostných Novoročných službách Božích.

Druhú februárovú nedeľu sme si už tradične pripomenuli Deň pokánia – 71. výročie evakuácie obce službami Božími a spoločným prijatím spovede.

Keďže momentálne sú matriky nášho cirkevného zboru na seniorskom úrade nemôžeme uverejniť bližšie údaje o krsťoch, sobášoch a pohreboch.

500 rokov reformácie

Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania si na budúci rok pripomenie 500. výročie reformácie. Chceme si v niekoľkých pokračovaniach pripomenúť toto významné výročie, ktoré donieslo nové myslenie nielen pre Európu, ale pre celý svet. V úvodných častiach si pripomenieme život Dr. Martina Luthera a v druhej časti jeho učenie.

Lutherova mladosť

Kedykoľvek si vyvolil Pán Boh človeka pre splnenie veľkej Božej úlohy, pripravoval ho na veľké dielo od narodenia. Z Biblie sa učíme o príprave osobnosti na dejinnú úlohu. Tak u Abraháma sa učíme dôvere v Boha, u Samuela poslušnosti Bohu od detstva a podobne šlachetným vlastnostiam sa učíme u prorokov, u Jána Krstiteľa i neskôr, v cirkvi kresťanskej príkladom sú nám mučeníci za pravdu Božiu a svedkovia Boží, ako Ján Hus i Martin Luther.

Na Martina Luthera silne vplývala rodinná výchova. Martinovi rodičia, otec Ján a matka Margaréta svojich deväť detí vychovávali vážne, v Božej bázni, prísne a tvrdo. Mienili, že je správne byť voči deťom prísni a to tak, že rodič v prísnej ruke má mať prút a v láskavej ruke jabĺčko.

Martin Luther sa narodil 10. novembra 1483 v Eislebene. Ako 5-ročný začal chodiť do školy v Mannsfelde, kam sa rodičia presťahovali. V škole panovala prísnosť. Nervózny učiteľ ho počas jedného vyučovania pätnásťkrát telesne potrestal. Martin chodil do školy so strachom, bitky sa bál, hoci bol veľmi nadaný, usilovný a slušný chlapec.

Otec ho poslal do vyšších škôl, do Magdeburgu a Erfurtu. Chcel mať z neho právnik. Božie cesty však boli iné. Martin ako študent univerzity v Erfurte po dramatických zážitkoch (blesk v búrke zabil jeho spolužiaka) si zaumienil slúžiť výlučne Bohu. Rozhodol sa vstúpiť do kláštora.

Lutherov vstup do kláštora

V tom čase sa podľa učenia rímskej cirkvi bežne hovorilo: Ak chceš byť blahoslavený, vstúp do kláštora! Luther oznámil svojim spolužiakom na univerzite v Erfurte, že sa stane mníchom. Priatelia ho márne odhovárali. Luther bol milý spoločník, vynikajúci študent a krásne hral na lutnu. Napokon so slzami v očiach ho vyprevadili k bráne augustiánskeho kláštora v Erfurte. To bolo 17. júla 1507. Lutherov otec ťažko znášal synovo rozhodnutie.

Mníšsky sľub

Po prijatí za mnícha Luther musel, ako každý iný mních, zložiť prísny kláštorň sľub. Predstavený kláštora sa ho opýtal: Chceš sa zriecť vlastných želaní, chceš sa odieť do hrubého mníšskeho rúcha, prijímať skromnú potravu, zaviazat sa sľubom bezženstva do smrti? Vo dne budeš pracovať, v noci sa budeš modliť. Budeš chodiť z domu do domu, prosiť almužny pre kláštor a chudobných; budú sa ti posmievať a ťa potupovať. Budeš bývať sám, v mlčanlivosti, bez ponôš. Zaväzuješ sa všetky tieto povinnosti a záväzky dôsledne plniť? Luther odpovedal: Áno, s Božou pomocou!

Vladimír Pavlík, ev.a.v. farár

Často pomáha vtedy, keď ostatní už nevládzu S doktorkou Kvetoslavou Antolovou nielen o diakonii

Sú ľudia, ktorí málo robia a veľa o tom rozprávajú, a naopak, ľudia, ktorí veľa robia ale nerozprávajú o tom. K tým druhým patrí doktorka Kvetoslava Antolová z Liptovského Mikuláša, spoluzakladateľka a vedúca Zborovej diakonie ECAV v Liptovskom Mikuláši. Na rozhovor sme ju dlho museli prehovárať. Nemá rada veľké slová ani veľké emócie, ako sama povedala, je skôr praktik. Už dlhé roky sa stará o starých a chorých ľudí a napĺňa Kristov zákon: „Jedni druhých bremená znášajte.“

V akom prostredí ste vyrastali a aké ste mali detstvo?

Som rodáčka z Vrútok, môj otec Milan Duďáš tam bol vyše 40 rokov evanjelickým farárom. Aj matkin otec a jej obidvaja starí otcovia boli evanjelickí farári. Detstvo som mala krásne, naplnené láskou a pokojom, hoci som vyrastala vo veľmi skromných podmienkach. Mám jednu sestru, ale vyrastalo nás spolu viacej detí, lebo v 50. rokoch zatvorili až sedem príbuzných z matkinej strany. Po všetkých zostali malé deti, čiže som vyrastala spolu s bratrancami aj sesternicami.

Prečo ich zatvorili?

Oficiálne za vlastizradu. Najskôr zatvorili matkinho príbuzného Alexandra Kordu, ktorý bol dôstojník v slovenskej armáde, zúčastnil sa protifašistického odboja a bojoval v SNP. Odsúdili ho na trest smrti, potom to zmenili na doživotie. Bol v jachymovských baniach a zomrel vo väzení na rakovinu pľúc. Jeho manželku odsúdili na 14 rokov a po desiatich rokoch ju prepustili na amnestiu. Ich syn mal asi 7 rokov, keď rodičov poslali do väzenia. Zatvorili aj matkinho brata Eugena Kramára, ktorý bol prvým profesorom architektúry na Slovensku a keď ho pustili z väzenia, hodne sa angažoval v evanjelickej cirkvi, projektoval mnohé kostoly a fary na Slovensku.

Vedeli ste, že vaši príbuzní sú vo väzení? Rozprávalo sa doma o tom?

Áno, aj chodili za nimi na návštevu do väzenia, ja som bola tiež raz na Pankráci pozrieť uja. Pamätám si, že teta spomínala, ako vo väzení v Ilave sedávali v okne, spievali si ľudové aj nábožné piesne a z niektorých okien im piesňou odpovedali. A podľa toho vedeli – to je môj manžel, moja sestra... Spomínala aj na nebohého biskupa Uhorskaia, ktorý tam tiež bol.

Ani váš otec ako farár to asi nemal ľahké, chodili aj k vám eštebáci?

Otca viackrát vypočúvali. Mám zápis, ktorý si otec urobil pre svoju súkromnú potrebu doma v roku 1956 potom, ako ho vypočúval okresný cirkevný tajomník. Obvinili ho, že vraj poburoval a zastrašoval ľudí tým, že im poslal listy týkajúce sa konfirmácie detí. Ale nebol vo väzení.

Vyrastali ste v ťažkých podmienkach, a napriek tomu ste povedali, že ste mali krásne detstvo. Môžete to vysvetliť?

Bola láska v rodine, pokoj, nechýbali nám veľmi hmotné statky, hoci sme žili iba z otcovho farárskeho platu, mama bola domá-

ca. To, čo sme potrebovali, sme mali, hlavne pekné nažívanie. Môj otec bol veľmi dobrý človek, najlepší človek na svete, akého som poznala po každej stránke – ako človek, ako muž, ako otec aj ako farár. Vštepoval do nás skromnosť, zodpovednosť a obetavosť a snažil sa nás vychovávať tak, aby sme boli dobrí ľudia a aby sa tá láska kresťanská ukázala v našich životoch. Vždy sme sa pred raňajkami, pred obedom a pred večerou pomodlili, schádzali sa u nás ľudia a my sme pomáhali, pozapisovali, keď prišli nejaké stránky, aj sme ručne zvonili, kým ešte nebolo zvonenie na elektrinu. Hrávali sme sa okolo kostola vo veľkej záhrade, v ktorej sme si dopestovali, čo sme potrebovali – ovocie aj zeleninu, otec bol veľký ovocinár.

Čo ste robili, keď ste skončili základnú školu?

Chcela som ísť na umeleckú priemyslovku a venovať sa výtvarnému umeniu, lebo ma bavilo kreslenie, ale pre zlý kádrový posudok a pôvod mi bolo zakázané štúdium na akejkolvek strednej škole, aj mojej sestrenici. Mohli sme sa ísť učiť len za robotníčky. Tak som išla do tlačiarne v Martine. Boli tam také odbory, ktoré súviseli s výtvarníctvom, tak som sa vyučila za litografku – pripravovala som obrázky do tlače. V Neografií v Martine som bola päť rokov – tri roky som sa učila, na teóriu sme chodili každý rok až do Prahy, a keď som dostala výučný list, ešte som tam dva roky pracovala a popri tom som si večerne urobila maturitu na martinskom gymnáziu.

Ako ste sa dostali k medicíne?

Popri športe. Otec bol turista a športovec, od malička nás brával – aj evanjelickú mládež –, na rôzne výlety. Neskôr som pochodila s horolezcami Tatry, bola som na Kriváni, na Gerlachu a iných vrchoch. Teraz je môj vrch Baranec, ktorý vidím z balkóna, na druhej strane je Poludnica a z izby oproti vidím Choč. Všetky okolité kopce mám pochodené. Okrem turistiky a horolezectva som sa za mlada venovala aj športovej gymnastike a bola som aktívna lyžiarka. Urobila som si nejaké trénerské a cvičiteľské kurzy, tam nám prednášali aj športoví lekári, fyziológia a anatómia ma celkom bavila, tak som si povedala, že idem skúsiť, či ma prijímú na medicínu – a prijali ma. Už som bola robotnícky kader a nikto nesledoval môj pôvod, tak som mohla rozvíjať svoj profesijný život v socialistickej spoločnosti bez väčších problémov. Dva roky som študovala v Košiciach a potom štyri roky v Martine, kde som promovala.

• MUDr. Kvetoslava Antolová, kantorka

Prečo ste si vybrali očné lekárstvo?

K tomu som sa dopracovala až neskôr. Pôvodne som chcela pracovať v Martine, ale nebolo pre mňa voľné miesto, a tak som prišla do Liptovského Mikuláša, kde v tom čase potrebovali lekárov. Prestahovala som sa sem aj s rodinkou, mali sme tu zázemie, lebo manžel pochádzal z Liptova, dostali sme byt a hlavne tu boli hory, svahy a výborné podmienky na lyžovanie. Začiatkom roka 1971 som nastúpila v mikulášskej nemocnici na chirurgické oddelenie, na ktorom som 11 rokov slúžila pohotovostné služby. Vtedy lekári cirkulovali, to znamená, že všetci museli prejsť všetkými oddeleniami. Chcela som sa venovať niektorému z chirurgických odborov, ale uvoľnilo sa miesto na oftalmológii (očnom lekárstve), v ktorom som sa ďalej špecializovala. Urobila som si prvú aj druhú atestáciu a od roku 1982 až do odchodu do dôchodku som bola primárkou očného oddelenia. Venovala som sa očnej chirurgii a mikrochirurgii oka, detskému očnému lekárstvu. Deti boli moja srdcová záležitosť, v Liptovskom Mikuláši sme založili očné ortoptické materskú školu pre deti so škúlením, tupozrakosťou a zrakovými chybami. Škoda, že bola zrušená, lebo keď sa tieto očné chyby neliečia do 6 rokov, ostávajú na celý život znížené zrakové funkcie, napríklad priestorové videnie. Svoju prácu som mala veľmi rada a pacientom som sa venovala s plným nasadením, v nemocnici aj ambulanciách.

Kolko operácií ste asi urobili a kolkým ľuďom ste zachránili zrak?

Ťažko povedať. Ako jedni z prvých sme začali implantovať umelé šošovky po operácii sivého zákalu. Na školenia som chodila do B. Bystrice k profesorovi Izákov. Prichádzali k nám pacienti zo širokého okolia aj s úrazmi oka. Vtedy neboli mobily, bola som sústavne v pohotovosti, aj cez víkendy. Mnohí, ktorým sa podarilo zachrániť a zlepšiť zrak, boli šťastní a ďakovali.

Odvtedy sa venujete diakonii?

Ešte predtým, ako som odišla do dôchodku, som opatrovala matku, ktorú som si zobrala z Vrútok k sebe do Mikuláša a popri tom som sa starala aj o ďalších starých a chorých ľudí. Po Nežnej revolúcii sa uvoľnili možnosti a aktivity aj v evanjelickej cirkvi. Poznala som osobne diakonisy z práce v zdravotníctve, cirkevnom i osobnom živote. Mala som vždy blízko k chorým, starým a trpiacim ľuďom. Po návštevách nemocných diakonís s pani farárkou Kolárovskou v cirkevných zboroch a po získaní informácií o evanjelickej diakonii a jej tradíciách v

Liptovskom Mikuláši sme sa s niekoľkými cirkevníkmi začali zaoberať myšlienkou jej obnovenia. Vo februári 1998 bol založený Krúžok zborovej diakonie a odvtedy sa venujem zborovej diakonii. V roku 1999 bola zaregistrovaná opatrovateľská služba zborovej diakonie v L. Mikuláši a ja som bola poverená funkciou odborného garanta pre zdravotníctvo. Predtým sme museli pripraviť štatút, organizačnú štruktúru a všetky administratívne a organizačné záležitosti pre profesijnú činnosť opatrovateľskej služby.

Môžete v skratke vysvetliť, ako funguje?

Opatrovateľská služba zborovej diakonie patrí pod mesto Liptovský Mikuláš, sociálne oddelenie. Mesto prispieva na jej činnosť a mestu na ňu zase prispieva štát. Mesto nám poskytuje finančné prostriedky podľa toho, koľko máme klientov a v akom stupni odkázanosti sú. Klienti priplácajú podľa výšky svojho dôchodku, výšku poplatku schvaľujú poslanci mestského zastupiteľstva.

Koľko klientov a koľko členov má v súčasnosti opatrovateľská služba zborovej evanjelickej diakonie v Liptovskom Mikuláši?

Momentálne máme osem klientov, dve profesionálne opatrovateľky na pracovný úväzok, tretia je už takmer rok PN, ešte máme 2 dôchodkyne a ja som tretia dôchodkyňa. Každý mesiac robím presnú evidenciu, koľko hodín sa odpracovalo a u koho.

Môžete opísať, čo konkrétne robíte?

Klienti, respektíve ich príbuzní, si sami povedia, čo chcú, spoločne sa dohodneme. Najskôr ich navštívim, zistím ich zdravotný stav a podmienky. Podľa toho viem, čo potrebujú a ako sa o nich starať. Opatrovateľky majú presne určené, odkedy dokedy a čo majú robiť. S klientmi každý rok uzatvárame novú zmluvu a tam je všetko napísané. Ja to v podstate organizujem, chodím s klientmi na vyšetrenia, zastupujem za opatrovateľky, keď sú choré alebo nemôžu. Som vlastne manažérka, opatrovateľka, služka, upratovačka, nákupníčka, zdravotníčka, šoférka, kuchárka, úradníčka... Tretí rok vediem administratívu, zastupujem zborovú sestru, ktorá je na materskej dovolenke.

Za klientmi chodievate aj do okolitých obcí, napríklad do Hýb a Východnej...

To nie sú klienti. Keď mi ľudia zatelefonojú a požiadajú ma o pomoc či o radu, naštartujem auto a idem. Služba evanjelickej diakonie je služba lásky blížnym, čiže pomoc tým, ktorí to potrebujú. Je to dobrovoľnícka návštevná služba v domácnostiach, nemocniciach alebo sociálnych zariadeniach. O ľudí sa staráme, pokiaľ nás potrebujú, niekedy až do konca ich života. Pomáhame tiež príbuzným zvládnuť starostlivosť o chorých, starých, zomierajúcich a pozostalých.

Táto služba si vyžaduje určite veľa síl – fyzických aj psychických. Kde čerpáte energiu?

Niekedy je to dosť náročné, lebo ľudia chcú občas viac, ako človek stíha. Často naložia na mňa všetky svoje problémy, chcú, aby som ich riešila a niekedy to ubíja. Potom

musím ísť von, aby som nikoho nevidela, idem na záhradku alebo do prírody, to je môj relax. Príroda mi veľmi veľa dáva, nabíja ma, najradšej by som bola stále vonku. Pomáha mi aj šport. Každé ráno začínam rozčvičkou a keď sa dá, vybehnem na nejaký kopec, bicyklujem, v zime lyžujem. K športu som viedla tiež môjho syna, ktorý je trénerom lyžovania detí, vnučka závodne lyžuje. S partiou z mladosti podnikáme každoročne týždňovú cykloturistiku. Predtým som sa venovala aj jachtingu a windsurfingu, bola som tiež rozhodkyňou. Teraz sa jachtingu venujem hlavne po organizačnej stránke.

Staráte sa aj o našu najstaršiu diakonistu Vierku Faškovú a jednu z prvých detských neurologičiek Olgu Pilcovú, dokonca ste u nich vraj aj spávali.

Doktorka Pilcová má 90 rokov, pred rokom a pol si zlomila nohu a zostala ležiaca. Sestrička Vierka má 96 rokov, pred rokom dostala mozgovú príhodu a tiež zostala na posteli. Keď sa jej to stalo, asi pol roka som u nich spávala a doteraz ich každý deň navštevujem. Sú v jednej izbe, komunikujú spolu. Pani doktorka je ešte vitálna, má veľmi dobrú pamäť a prehľad, zaujíma sa o dianie okolo, pravidelne číta Evanjelickej posol, pozerá televíziu. O obidve sa stará evanjelická zborová diakonia. Po rannej toalete majú spolu každý deň pobožnosť, pomodlia sa, aj si zaspievajú.

Popri tom, že sa venujete diakonii, pracujete ako očná lekárka v Dolnom Kubíne.

Do Dolného Kubína chodievam každý piatok a zastupujem kolegyňu v očnej ambulancii. Z Mikuláša odchádzam vlakom pred šiestou a vraciam sa popoludní okolo štvrtej. Aj v Liptovskom Mikuláši občas zastúpim v očnej ambulancii, keď kolegyne potrebujú pomôcť, kedysi som chodila zastupovať aj do Martina.

V Závažnej Porube hráte každú nedeľu na službách Božích na organe a dirigujete aj spevokol. Kedy ste sa naučili hrať na organe?

V detstve som chodila na klavír a skúšala som hrať aj na organe vo vrútockom kostole. Keď som mala 14 rokov, zbor ostal bez kantora a začala som hrať na službách Božích. Potom som sa venovala športu a štúdiu medicíny a na hudbu a organovanie nezostal čas. Teraz organuje vo Vrútkach moja sestra. Ja som sa k organovaniu vrátila až na dôchodku a vlastne z nutnosti. Oslovili ma v mikulášskom cirkevnom zbore, či by som nemohla vypomôcť na večerných a stredotýždňových bohoslužbách. Tak som si kúpila malý klávesový nástroj a začala som cvičiť. V roku 2004 ma oslovil pán farár Vladimír Pavlík zo Závažnej Poruby, či by som nepomohla aj tam a odvtedy hrávam v porubskom kostole. V stredu máme nácvik spevokolu, ktorý kedysi dirigoval pán farár. On má krásny hlas a bolo málo mužov, tak teraz on spieva a ja dirigujem. Bola som na kantorskom kurze, tam nás učili aj dirigovanie, páčilo sa mi to, tak sa snažím... Chránová hudba ma naplňuje pokojom a veľkoleposťou.

Často sa stretávate s ľuďmi, ktorí sú pripútaní na lôžko a bezvládni, väčšinou na pokraji smrti. Nedeprimuje vás to?

Za tie roky, čo som robila lekárku, si človek na to zvykne. Keď som slúžila na chirurgii, všeličo som videla a zažila, havárie, mŕtvych... Mnohokrát nabehnem vtedy, keď už všetci zlyhajú. Urobím, čo treba a potom sa z toho otrasiem, lebo viem, že niekto to urobiť musí. Taký je život. Veľa ľudí chce opatrovať, urobia si opatrovateľské kurzy, ale keď nemajú na to žalúdok, trpezlivosť alebo výdrž, veľmi rýchlo vyhorejú. Vždy som sa snažila robiť svoju prácu zodpovedne a keď niečo robím, sústredím sa iba na to a nemyslím na iné veci. Je to ako pri operácii, tam sa nedá myslieť na nič iné. Ďakujem Pánu Bohu za doterajšie zdravie, silu, schopnosti a optimizmus pri pomoci blížnym a požívam k tejto práci v diakonii ďalších obetavých ľudí, ktorých je stále nedostatok.

Kým sme sa s doktorkou Antolovou rozprávali, niekoľkokrát jej zazvonil mobil. Z rozhovoru som pochopila, že ju žiadajú o radu a pomoc. Poradila, prisľúbila, že príde. „Ľudia ju žiadajú o pomoc často a ona príde, pomôže, poradí, čo treba robiť, odmeria tlak, zoberie krv, vozí pacientov na vyšetrenia vlastným autom. Stará sa aj o ľudí, ktorí sú pripútaní na lôžko, bezvládni, treba ich polohovať, umývať, kŕmiť aj prebaľovať. Ale ona sa neštíti žiadnej roboty... Klobúk dolu pred ňou, mohla by byť vzorom a inšpiráciou aj v iných zboroch,“ povedal jeden z tých, ktorému pomohla doopatrovať matku.

O tom, ako sa doktorka Antolová stará o svojich blížnych, som sa mala možnosť presvedčiť aj na vlastné oči, keď som s ňou išla navštíviť diakonistu Vierku Faškovú a doktorku Olgu Pilcovú. V byte bolo čisto, útulne, príjemne. Kým som sa rozprávala s pani doktorkou Pilcovou, ktorá ma šokovala svojimi odbornými vedomosťami z medicíny, prehľadom, distingvovaným prejavom, vitalitou, životným optimizmom aj zmyslom pre humor, jedným okom som nenápadne sledovala, ako doktorka Antolová kŕmi sestričku Vierku. V miske jej roztláčila ovocie a evidentne jej chutilo. Potom ju jemne zdvihla a preniesla na stoličku, ktorá slúži ako toaleta. Urobila to s takou ľahkosťou a profesionalitou, ako keby prenášala malé dieťa. Robí to každý deň. Uvedomila som si, koľko sily musí mať táto útlá žena a rozmyšľala som, koľko ľudí a kolkokrát už takto preniesla. Potom si nenápadne navliekla gumenú rukavicu... Keď sestričku uložila späť do postele, ponatriasala jej vankúš, prezliekla ju, pohladila po tvári a povedala pár milých slov. Vierka Fašková počas celej procedúry niekoľkokrát zopakovala „ďakujem“ a v pohľade jej krásne modrých očí som čítala vďačnosť a spokojnosť. O chvíľu zatvorila oči a zaspala. „Včera mala zlú noc, nemohla spať, tak teraz dospáva,“ vysvetlila doktorka Antolová. Viem, že nemá rada chválu a veľké slová a nechcem byť patetická, ale táto skromná a nenápadná žena bola pre mňa stelesnením tej pravej lásky k blížnemu, o ktorej mnohí iba hovoria...

Beata Chrenková, EPST

ŠKOLSKÉ ZRKADIELKO

Ako PIGI BIGI išiel do sveta (1. časť)

Pigi Bigi je malé tučné prasiatko. Má malé očka a veľký rypáčik. Je celé ružové a váľa sa rado v blate.

Žije na farme strýka Riša. Ujo Rišo sa oň dobre stará. Jeho rodičia sú na neho veľmi pyšní.

Raz ráno sa Pigi Bigi rozhodol, že pôjde do sveta. Ráno sa pobalil a išiel. Vybral sa kamenným chodníkom cez les. Stretol starú straku Kričkovú a vlka Bystrohlada a líšku Parádicu. A išli spolu do sveta.

Ako PIGI BIGI išiel do sveta s kamarátmi (2. časť)

Pigi Bigi išiel s kamarátmi cez svet. Blížil sa večer a Pigi Bigi začal smútiť za svojimi rodičmi. Ale jeho rodičia sa o neho neboja, lebo vedia, že ich prasiatko je odvážne.

Prespali pod starým smrekom. Ráno sa všetci zobudili a vydali sa na celodenný výlet svetom. Najprv boli v Rakúsku potom v Poľsku a nakoniec v Austrálii. Porozprávali sa aj s domorodcami a prespali pod palmou.

Ako PIGI BIGI prišiel na farmu uja Riša (3. časť)

Keď sa vyspali, tak sa prasiatko rozhodlo, že už je na čase, aby prišiel naspäť na farmu. Všetci prišli na letisko a prepašovali sa do kufru a až prišli na farmu uja Riša. Všetci na farme ho už očakávali. A čo sa stalo s jeho kamarátmi? Ostali bývať na farme.

Ako PIGI BIGI oslavoval svoje 6. narodeniny (4. časť)

Prasiatko vôbec nemalo tušenie, že má narodeniny. Jeho rodičia sa na oslavu pripravovali celý deň.

Keď sa prasiatko zobudilo, všade bola tma. Zrazu počulo iba ako keby niekto zakričal slovo PREKVAPENIE!!!! PIGI ostalo stáť ako socha. Až potom si uvedomilo, že má narodeniny. Dostalo nádhernú ružovú tortu.

Autorka: Nina Gregušková, Ilustrátorka: Zuzka Macková, Pomocníčka: Tereza Bukasová 3. roč.

SNEHULIAK

Kopa snehu chlapcov láka,
postavili snehuliaka.
Miesto očí uhlíky,
na kabáte gombíky.
Bielučký je ako z múky,
do okien sa díva z lúky.

Ivanka Pallayová, 3. roč.

ZIMA

Zima je tu, lístie opadlo
to ma veľmi nahnevalo,
ale už sa nehnevám,
skôr radosť mám.

Všade je bielo
a to ma milo prekvapilo
sane, lyže, boby,
je to, čo ma teraz zdobi.

A keď sa dostatočne vybláznim,
príde práve jar
a ja sa budem tešiť
na bazénový raj.

Richard Kováč, 3.roč.

DECEMBER

December sa blíži,
Deti kričia: „Hurá sneží!“
Postavia si snehuliaka,
Sneh vždy deti vonku láka.
Budú sa aj sánkovať,
snowboardovať, lyžovať.
Máme tu aj Opalisko,
Poruba je veľké hrisko.

Sofia Libáková, 3. roč.

VIANOCE

Vianoce sú, Vianoce sú,
snežné vločky dary nesú,
lyže, korčule a sánky,
iba samé radovánky.
S Vianocami chodí zima,
na sánkách povoží ma.
Sneží, mrzne, vetrík fúka,
z komínov sa dym von súa.

Miško Červeň, 3.roč.

Na Vianoce keď svet stíchne,
nech vám Božie dieťa vdýchne
pokoj, radosť a posilu, nielen v túto hodinu,
ale taktiež v novom roku,
nech vám Boh je popri boku,
nech vás vedie v každom kroku.

Oliver Valent, 3.roč.

Vianoce sú tu, juchú, juchu-chu.
Darčeky sme dostali, lebo sme poslúchali.
Na zjazdovku chodíme,
snowboardovať sa učíme,
snežík je náš kamarát,
každý ho má veľmi rád.

Na Vianoce, na Vianoce,
celý svet sa rozligoce,
zajagá sa vločkami,
aj detskými očkami.

Na Vianoce, na Vianoce,
mávame chuť na ovocie,
na oblátky, na medík,
ten má rád aj medvedík.

Miška Kráľová, 3.roč.

BUBLINKOVÉ MORE

Bublínky bublajú,
veselo skáču,
detičky pískajú,
vo vani sa hrajú.

Miška Kráľová, 3. roč.

PIESKOVÉ MORE

Prisypem piesok lopatkou,
pohrám sa s tou hŕstkou.
Postavím hrad aj milión-krát,
piesok mi tečie pomedzi prsty,
urobil som si pieskové mosty.
Pieskové more doma vo vani,
náladu moju hneď mi napravi.

Zuzka Macková, 3. roč.

VAŇOVÉ MORIA

V mojej vani bude more,
ktoré bude motýľové.
Motýle a ja v ňom plávať budeme,
spolu s bratom si môžeme robiť v ňom čo chceme.

Saša Agnetová, 3. roč.

POKOJNÉ MORE

Pokojne si v mori pláva
malá rybka menom Sláva.
Pláva si tam a spáť
krajšej rybky v mori niet.

Zapálili svetielko spomienok

Základná škola Milana Rúfusa nesie meno po veľikánovi literatúry svetového mena. Sme na to veľmi hrdí. Každý rok v deň jeho narodenín žiaci našej školy položia kyticu a zapália svetielko spomienok na jeho hrobe. Slovam z Modlitbičiek si pripomenú jeho dielo.

Nášmu rodákovi venujeme týždeň aktivít, ktorý je veľmi pestrý. Začína Štebotom v rodnom hniezde, na ktorom sa aktívne podieľame a pokračuje čítaním jeho tvorby pre deti. Na výtvarnej výchove vytvárame ilustrácie k jeho dielam, zahráme sa na mladých tvorcov, básnikov, navštívime dom v ktorom vyrastal. Tu sa môžeme dotýkať vecí z jeho čias a prednášať prvotiny, ktoré začal tvoriť už ako žiak našej školy.

text: M. Boltziarová, foto: Z. Hlavnová

V škole poučne, pútavo, veselo a hravo

Prišiel medzi nás člen Horskej záchrannej služby **RNDr. Ivan Račko** a pútavo nám porozprával o jaskyniach, o práci záchranárov. Deti si mohli vyskúšať oblečenie jaskyniara. Poučnou prezentáciou nám priblížil krásy nášho podzemného sveta.

Vo februári do školy zavítali manželia Hančinovci z NAPANT-u, aby deťom ukázali vypreparované zvieratka, ktoré žijú v našich lesoch a vypočuli si aj ich zvuky a videli stopy, ktoré zanechávajú v prírode. Tiež sa dozvedeli, ako sa máme správať v prírode. Za domácu úlohu dostali navštíviť naše najbližšie okolie – les a s otvorenými očami, ušami a najmä srdcom si overiť osvojené informácie.

LÁSKA

Láska je ako oriešok,
ako malá iskrička,
čo si len tak praská pri ohni.
Oheň je to krásne spojenie v nás,
ako malý holúbok,
čo si poletuje slobodne.
Už viem, kadiaľ chodíš,
už vieš, kadiaľ chodím.
Už viem, kadiaľ chodíš,
už vieš, kadiaľ chodím.
My dvaja sme ako kvet
A ten kvet je nádherný ako svet.
Už viem, kadiaľ chodíš,
už vieš, kadiaľ chodím.

Anička Beňová, 4. ročník

MÔJ DOMOV

Domov je moja mamka, ocko a súrodenci, ktorých mám päť. Mám ich veľmi rada. Mám ešte starkú a starkého, ktorých mám tiež rada, lebo sa so mnou učia a hrajú. Domov je tam, kde sa človek cíti dobre. A ja tie domovy mám dva. Jeden v Ondrašovej a druhý v Závažnej Porube.

Klaudinka Brziaková, 2. roč.

Môj domov je Slovensko, môj kraj je Lip-tov. Mám krásny dom v Závažnej Porube. Zbožňujem moju rodinu. Som prvé vnúča z našej rodiny. Môj ocino je najvtipnejší a maminka je najmilšia na celom svete.

Marek Hodža, 2. roč.

Volám sa **Miško Barty**. Som rád, že bývam na Podbrezinách. Mám rád moju mamu, otca, starkú a starkého. Som rád, že bývam na takom peknom Slovensku. Mám dobrú rodinu a rád chodím do školy.

* * *

Ja mám rád babku a mamku, lebo sa o mňa starajú. A môj domov je mesto plné dobrých ľudí. Moja krajina je Slovensko a na tom Slovensku je jedna škola, v ktorej sú triedy a v nich sú dobré deti a učiteľky. V Závažnej Porube je aj pekný vrch Poludnica.

Alexko Húska, 2. roč.

Najkarnevalovitejší karneval

Kedy nám bolo veselo? No predsa na konci fašiangov. Ráno sme sa vychystali do masiek a vybrali do školy. Tam nás čakali ježibaba, čert, páža, mačička, batman a Japonka. Prvé hodiny sme sa poctivo učili. Desiatu sme mali spoločne v telocvični z dobrôt, čo nám nachystali naši rodičia. Potom začala zábava, súťaže a diskotéka a vyvrcholilo to vyhodnotením masiek. Bol to pre nás super deň.

Karnevalovníci

Prírodoveda v múzeu

• Múzeum SMOPAJ je po rekonštrukcii moderné a svetové.

Vo štvrtok 11. februára 2016 sme sa vybrali do zrekonštruovaného SMOPAJ (Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva) v Liptovskom Mikuláši. Chceme sa s vami podeliť o naše postrehy z návštevy múzea. Boli sme veľmi milo prekvapení obnovenou expozíciou. Už na prístupovom chodníku sme si všimli stopy rôznych živočíchov. Múzeum má tri poschodia, no my sme si stihli pozrieť len dve. Najviac sa nám páčilo v medvedom brlohu v lesnom biotope. Zaujímavo sú spracované aj iné biotopy s vypreparovanými zvieratkami a ich zvukmi, ktoré sme si mohli sami púšťať. Celá expozícia je ozvučená tak, že sme sa cítili ako vonku v prírode. Super zážitok máme aj z podzemia, kde sme obdivovali krásy jaskýň. Videli sme jaskynné perly, prierez kvapľami aj kosti netopierov. Vyskúšali sme si aj jaskynnú plazivku. Majú tam aj exponát obrovského jaskynného medveda. Výborné bolo aj to, že sme si mohli na viacerých miestach posediť na oddychových vakoch, či stoličkách so stoličkami a popri tom si pozrieť krátky film.

Takáto hodina prírodovedy bola pre nás všetkých veľmi zaujímavá a veľmi radi by sme sa do múzea SMOPAJ vrátili.

Štvrtáci

AKORDEÓN

Keď mladších bratov máš,
na akordeón hráš,
na ten, čo pozná každý z nás.

Anička Beňová, 4. ročník

KVETY

Na lúkach ich máme moc,
prehľňame sa v nich pre radosť.
Od rána až do večera,
kytíc máme veľmi veľa.
Mamke kyticu nazbieram,
srdce jej láskou naplňam.
Margaréty biele a fialky fialové,
vy ste tie lúčne aj záhradné.
Deti vás majú rady,
s kvietkami každý ládi.

Zuzka Jurečková, 4. ročník

Život, práca a ešte viac Záľuba dáva osudu inú príchuť

Povedzme si, že existujú príbehy života, ktoré možno sprostredkovať len tým, že sa pootvorí ako kniha. Táto kniha sa však neskladá zo slov, ale z tanca a piesne. Z piesne, čo z neba nespada a tanca, čo vyrastal po úbočiach Slovenska. Čo povedať o človeku, ktorému sa títo blízenci stali osudom? Asi len tolko: je to mama, ktorá nadovšetko miluje svoje vlastné deti, no dokázala sa po celý život rozdávať aj deťom okolo seba, lebo sú všade. Vedela ich osloviť, nadchnúť folklórom a zužitkovať práve to, čo im je celkom prirodzené a samozrejme: hra, pohyb, rytmus, riekanka, melódia ľudovej piesne... Toto všetko v podaní detského folklórneho súboru Ďumbier vyzerá tak, že hudba a tanec sa chytia za ruky a utekajú, utekajú klukatým chodníkom ľudového umenia. Možno už tušíte, že táto reč bude venovaná Ludmille Štrkolcovej, rod. Vaškovej (1936) ako darček k sviatku okrúhlych narodenín.

Po otcovi lyže, po mame folklór

Opýtali sme sa jubilanky: čo zdedili všetky tri Štrkolcovie deti po otcovi, čo po mame? „Po otcovi lyže, po mame folklór. A je to spravodlivé. No našim spoločným úspechom je však to, že máme dobre vychované a vzdelané deti a rodina žije vzájomným pochopením toho, čomu sa venuje ten druhý. Lyžovačka a náš folklórny život je príbeh na knižku,“ prezradila rodom Porubanka, povoláním učiteľka, „hobby“ folkloristka, zanietená a dlhoročná šéfka Detského folklórneho súboru Ďumbier. Životný príbeh vedúcej prijmite teda ako obrázok súkromia sprevádzaného folklórnym rozprávaním.

Narodila sa za treskúcej zimy v Jambrichov dome v Závažnej Porube. Otec, Ján Vaško, tu pôsobil ako učiteľ a kantor. Do histórie obce sa zapísal nielen ako „pán

• Ludmila Štrkolcová, čestná občianka mesta Liptovský Mikuláš od roku 2016.

rektor,“ ale aj ako všestranný kultúrny činnosť. Po skončení Učiteľského ústavu v Prešove sa sem prihlásil do konkurzu na uvoľnené miesto po p. učiteľovi Bobákovi. Oženil sa a rodina sa tu natrvalo usadila. Pán učiteľ bol skutočný „univerzál.“ Okrem toho, že hrával na piano pri Bohoslužbách v priestoroch školy (až v r. 1933 sa vybudoval ev. kostol), deti pri speve sprevádzal hrou na husliach, viedol prvý detský spevokol, režíroval detské divadelné predstavenia a ovládal i tajomstvá fotografie. Na tú dobu hotový zázrak. Na konci školského roku fotografoval školákov po triedach a po celý rok objektívom dokumentoval život na dedine. A tak okrem fotografie na pamiatku, obrazom tvoril obecnú kroniku. Mnohé z jeho snímok sa zachovali a zdobia ne jeden rodinný album.

Vyznanie

Všetci sme raz boli deťmi, ale nie všetky deti majú rovnaký osud. Ten Ľudkin nebol jednoduchý od samotného začiatku. Keď ju otec vyfotografoval vo vysokých čižmách mama, už ležala na smrteľnej posteli. Pochovali ju na porubskom cintoríne v Brestovej. Vnučky sa ujala stará mama v Hankovciach (Šariš). O pár rokov sa vrátila späť do Poruby a tak prváčka Ľudmilke bolo dopriate zohrievať lavice porubskej školy s dvojčatami Mišurovici, so Zuzkou Hladkou, Rastom Chovanom, Milom Ondrejkom, rada rozpráva aj o dobrej kamarátke z detstva Marte Jánošovic - „Pikoví.“

„Aj po rokoch rada spomínam na Hankovce. Bola to dedina plná folklórnych tradícií, kopa spevákov, tanečníkov, muzikantov... A to ma oslovilo na celý život. Ak múdry básnik povedal, že všetko dôležité pre človeka sa začína v detstve, tak pre mňa to platí dvojnásobne,“ pripomenula dedinu svojho detstva.

Koniec vojny a zmena režimu znamenali pre Vaškovcov „vandrovačku“ Slovenskom. Bývali a pôsobili v Čabradskom Vrbovku, v Uhrovci... Tu Ľudmila ukončila základnú školu a prihlásila sa na pedagogickú školu v blízkom Trenčíne. Na

internáte bývala s dievčatami z kraja myjavského, trenčianskeho, z okolia Nového Mesta a tak nečudo, že o spev a tanec nebola núdza. Dievčatá spievali a tancovali podľa toho, ako sa tancovalo doma. Či môže byť lepšia škola folklóru ako tá, čo tanečnica absolvovala po večeroch a voľných chvíľach?

„Veľmi sme chceli tancovať v súbore Trenčan, ale čo robiť, keď nás nechceli, lebo to bol súbor pri Gymnáziiu a študentov z iných škôl nebrali,“ vysvetlila a dodala: „...človek predsa nemôže čakať na príležitosť, musí hľadať a sám tvoriť priestor pre svoju záľubu.“

Umeniu viesť súbor sa treba učiť

Znie to zaujímavo, ale umiestenku po skončení školy dostala „priamo cez cestu“ na Gymnázium v Trenčíne. Na tejto škole fungoval už spomínaný Trenčan a viedli ho manželja Kubalovci. Boli to folkloristi telom i dušou a okrem toho Ferdiš Kubala bol Lipták (z L. Teplej) a neraz pripomínal: „My, Liptáci, musíme spolu držať!“

„Aj ma „podržal,“ hlavne v začiatkoch môjho choreografického snaženia a organizačného vedenia rodiaceho sa detského súboru, „vyrozprávala, akoby jedným dychom. Ambiciózna učiteľka si však „skomponovala“ svoj súbor (1956). Skupinku tancujúcich detí pomenovala Radosť a radosť bolo i prvé verejné vystúpenie pre rodičov. „Byť pracovitý a snaživý je však málo, treba byť i zaťatý, prezieravý, cieľavedomý a hlavne učiť sa od tých, čo to vedia. Veď učený nikto z neba nespadol. Človek si môže obľúbiť iba to, čo pozná,“ dodala. Umeniu viesť súbor sa priučila aj v súbore Družba v Trenčíne, kde ako mladé dievča tancovala a spievala.

Od zakladateľky súboru Radosť sme sa dozvedeli i to, že tento detský súbor stále účinkuje, hoci s malými prestávkami až do dnešných dní a v tomto roku oslávi svoje päťdesiatiny. Teda tak, klobúk dolu.

V Trenčíne sa zoznámila i so svojím „vyvoleným“, ako ináč, pri tanci a tak sa roku 1962 vydala a nová rodina sa presťahovala do Závažnej Poruby, lebo manžel Vladimír, ako vojak z povolania, zasa „dostal rozkaz“ učiť na vojenskej škole v Liptovskom Mikuláši.

Rezká učiteľka začala učiť v Okoličnom a čo nevidieť, s podporou a pomocou riaditeľa školy V. Piovarčího, založila aj na tomto mieste detský folklórny súbor menom Poludnica. Povedzme si, môže ryba bez vody byť?

„Rada spomínam, že 90 % tanečníkov tvorili Porubania: Ľubo. Čút, Palo. Agnet, Katka Staroňová, Danko Jambrichová, Janka Ilanovská, Milan Ilanovský, Ivan Niňaj, Peter Jambrich, Dušan Šarašin, Ľubo Habarka, Laco Beťko, Milan Beťko, Dušan Vretenár, Milka Šúleková, Milka Lešťanová, Edita Štepitová, Elenka Jambrichová, teraz Agnetová, Katka Kováčová, bratia Janko a Paľko Kováčovci, Božka Hladká, Vierka Turovová a mnoho, mnoho ďalších, ale i talen-

• Zlatá svadba Ľudmily a Vladimíra Štrkolcovicov – 2013. Manžel Vladimír zomrel v decembri 2015. Deti zľava: Vlado, Jana, Juraj

tovaný tanečník Marián Szekely, či tanečnica Janka Liškovičová.

Ani sa nechce veriť, ale od tej doby už veru pretieklo veľa vody dolu Váhom.

Potom povila svoje deti: Janku 1963, Vladka 1966 a Juraja 1967. Po materskej nastúpila na I. ZŠ v Liptovskom Mikuláši. Tu však v roku 1968 „povila“ svoje ďalšie dieťa: Detský folklórny súbor Ďumbier. A ako sa patrí, začala od začiatku. Príbeh tohoto súboru, ktorý viedla nielen ako umelecká, organizačná vedúca a choreografka, ale aj ako krajčírka krojov i práčka v jednej osobe, dorástol na rovných 48 rokov. O dva roky oslávi päťdesiatku. Je to veľa, či málo?

„Naplnil sa môj sen, staviam na tom, čo viem o ľudovom umení minulej doby. Deti sú múdre a vedia to, čo my iba tušíme. Za tie roky jednoducho vidím do hĺbky detskej duše a s deťmi radostne sprítomňujem posolstvo dávnych čias, lebo ma to baví a má to zmysel. Folklor sa stal mojim osudom. Za tie desiatky rokov som všeličo skúsila, všeličo nacvičila, všeličo nepoznané objavila, oživila a môžem povedať, že v mojom veku má človek právo aj spomínať, nielen na stovky tanečníkov, ale i na muzikantov. Ak všetkých nevymenujem, nech mi prepáčia: Terka Bajlová, Ruženka Blahušková, Peťo Palan, Miško Kubáň, Jaro Hrnčiar, Mako Szekely...“ rozhovorila sa a my dodávame, že zostať mladým medzi mladými je tiež kus životného umenia.

Čo ma drží nad vodou

„Ďumbier vznikol ako detský tanečnospevácky súbor za pomoci a podpory zástupcu riaditeľa školy Daniela Šefčíka, pomohli kolegovia zo školy: Mikluš Macko a Marienka Urbanová. Priznajme, že každý začiatok nebýva ľahký. Keď ma preložili do školy na Nábrežie, tak súbor „pricestoval“ za mnou. Tu mi nezištne pomohla Darinka Beťková. Ale keď sa začali hlásiť deti z viacerých škôl a stúpol počet záujemcov, zrazu nebolo kde cvičiť. Telocvičňa boli obsadené, chodby nestačili. Tak nás „prichýlil“ bývalý Pioniersky dom. Tam bola veľká sála, zrkadlá, podmienky ideálne... Činnosť súboru neskôr „zastrešil“ Dom kultúry a teraz predstavujeme jeden z mnohých záujmových útvarov Centra voľného času v Liptovskom Mikuláši,“ priblížila krátku históriu patrónov súboru. Priestory na nácvik, skladovanie krojov a rekvizít patria k tým problémom, ktoré možno riešiť len so zriaďovateľom i rodičmi. Ak počítame, že súbor tvorí 90 - 110 detí, tak tieto veci nepredstavujú jednoduchú záležitosť. Všetko uskladiť a ošetrovať predstavuje poriadnu „šichtu.“ Bez pomoci rodičov by to nebolo možné.

„Jedným z najzložitejších úskalí každého detského súboru je striedanie generácií. Deti rastú, odchádzajú a nové prichádzajú. Keď to naozaj ide, tak naraz „zoslabneme.“ A začína sa odznova. Niekedy je toho plné zuby. Súbor má nielen zložku tanečnú, ale i hudobnú a spevácku.

Tomu všetkému treba deti naučiť, na talenty však treba mať „nos“. Práve to je to, čo ma držalo nad vodou. Dlhé roky tancovali v Ďumbieri i vo Váhu aj naši synovia a dcéra. Dnes moje deti, vnučka a nevesta učia ďalšie deti umeniu tanca. Štafeta nezastala a to je vari to najkrajšie,“ doplnila ako vysvetlenie.

Čo sa za mladi naučíš

K úprimným slovám oslávenkyne dodajme, že viacerí „absolventi“ Ďumbiera úspešne pokračujú vo Váhu i v iných súboroch na Slovensku. Nielenže ovládajú základy tanečného umenia, ale čo je najdôležitejšie: osvojili si to, čo je najviac ohrozené v dnešnej dobe: ľudový tanec a jeho rôzne podoby. Na odkaz predchádzajúcich generácií neslobodno zabúdať, lebo zabudneme sami na seba. A to by bolo veľmi zle. Povedzme však, že Mirka Palanová, Julko Gabul, Vladko Vajdík, Jurko Ďuriš, Milan Herich, Milan Majzlík to „dotancovali“ až do SLUKU, Peťo Jaško, Jarko Kupčo, Vladko Florek do LÚČNICE, mnohí bývalí tanečníci sa „živí“ tancom v zahraničí ako „tancmajstri“, či choreografi. Aj tu platí to známe: čo sa za mladi naučíš... a Ľudmilu Štrkolcovú veľmi teší, že bola pri tom. Ticho a skromne poznamenajme, že za viac ako päťdesiat rokov života venovaných folklóru vyoral na tomto poli poriadne hlbokú brázdú a stopa jej snaženia je nádherne čitateľná. Čo dodať na dôvažok? Jubilantke pri sviatku poďakovať a to rovno od srdca. Určite si to zaslúži.

Dušan Migala

Od života dar

Katarína Devečková

*Osemdesiat rokov,
od života dar.
Výnimočný, krásny,
podakujeme zaň.*

*Zabalený v tanci,
piesňou previazaný,
naplnený rokmi,
deťmi, spomienkami.*

*Dávala si z neho
priehrštím bohaté.
Je čas vrátiť niečo,
nie v striebre,
nie v zlate,
lásku láskou splácať
nezabudnúť Teba,
to sa ani nedá.*

*Obliekla si detí
tisíce do kroja,
dnes tu všetci svorne
vôkol Teba stoja.*

*Prajú hlavne zdravie,
smútok nech čas zhojí.
Jedinečný úsmev
nech stále tvár zdobí.*

*V jeseni života
slniečko nech hreje,
pri piesni ľudovej
srdce pookreje.*

Žijem svoj sen

Primátor Ján Blcháč odovzdal jubilantke Čestné občianstvo Mesta Liptovský Mikuláš za mimoriadny rozvoj kultúry a dlhoročnú prácu s mládežou.

Slávnostný program venovaný životnému jubileu Ľudmily Štrkolcovej pod názvom Žijem svoj sen sa uskutočnil v sobotu 27. februára 2016 v DK v Liptovskom Mikuláši. V programe účinkovali: DFS Ďumbier, FS Váh, FS Vrbové prútie, FSK Poludnica a LH Sláčik. Po slávnostnom programe nasledovali gratulácie. Publikum povstaním a dlhotrvajúcim potleskom vyjadrilo vďaku a úctu našej rodáčke.

Zástupca starostu Dušan Migala rozhodnutím OcZ odovzdal našej občianke Pamätnú plaketu Závažnej Poruby za ožiovovanie folklórnych tradícií obce pod Poludnicou.

Ku gratulantom sa pridala aj FSK Poludnica.

text –dm-
foto: Ing. Rastislav Nič

Rád spoznáva nových ľudí, skúma svet okolo seba a práca je jeho koníčkom

Rozhovor nielen o cestách po svete s Michalom Staroňom

Kto cestuje, stáva sa bohatším

• Mgr. Michal Staroň

Autentické rozhovory vyjadrujú pravdu o auto-roch, o ich živote a práci. V epicentre nášho rozhovoru je tvorca reportáží, ktorý odkrýva svoj ľudský i novinársky profil. Delí sa s nami so všetkým, čo do seba vsal a vydáva zo seba ako tvar.

Verejnosť vás pozná ako autora zaujímavých cestopisov a fotografií. Čitatelia sa však pýtajú: „Kto je to ten Michal Staroň? „Furt“ cestuje a v Závažnej Porube ho skoro nevidieť.“ Preto hneď tri otázky. Kde máte korene? Čo a kto ste?

V prvom rade chcem pozdraviť čitateľov Porubských novín a poďakovať sa za možnosť deliť sa s nimi o moje zážitky z ciest. Pôvodom som samozrejme zo Závažnej Poruby i keď už dlhší čas sa „motám“ veľa mimo našej dediny. Po rôznych blízkyh i ďalekých miestach som sa vrátil na Liptov do Liptovského Mikuláša. Pravidelne som ale v Závažnej Porube, kde žije celá rodina a som tu doma. Sám seba by som charakterizoval ako neposedného človeka, ktorý rád spoznáva nových ľudí, skúma svet okolo seba a práca je jeho koníčkom. Možno to znie veľmi záhadne alebo až idealisticky, ale takto to cítim. Určite ma najviac v doterajšom živote ovplyvnila Austrália, kde som popri štúdiu a práci v Sydney zažil veľa. Odišiel som tam síce so slovenským vysokoškolským diplomom ako vyštudovaný novinár, ale začínal som tam úplne odznova po každej stránke. Začiatky boli náročné, ale žiadna cesta, ktorá má viesť k úspechu nemôže byť jednoduchá. Keď som v roku 2005 prišiel do Austrálie, môj pôvodný cieľ bol tam absolvovať štúdium cestovného ruchu a popri tom zarobiť nejaké peniaze. Nakoniec to všetko bolo inak. Moji noví kamaráti ma zobrali na prvý víkendový výlet neďaleko Sydney. Pre takého chlapca z dediny to bol neskutočný zážitok vidieť na opačnom konci sveta otvorený oceán plný sily a energie. Ten deň sme toho videli ešte oveľa viac, stretli

veľa zaujímavých ľudí a vtedy som pochopil známu múdrosť - cestovanie je jediná vec, ktorú keď si kúpiš, staneš sa bohatším. A dvojnásobne to platilo práve v Austrálii. Moje plány sa rýchlo zmenili a namiesto toho, aby som po škole chodil s kamarátmi do barov, alebo sa vyvaloval na pláži, robil som v niekoľkých prácach naraz a starostlivo plánoval moje ďalšie cesty za poznáním. Nesmierne ma to bavilo.

Vaše slová vychádzajú zvnútra, z pocitu stotožnenia sa s tým, čomu sa venujete. Z čoho pramení filozofia vášho života a práce?

Jeden kamarát môjho kamaráta mi raz cestou do práce veľmi zaujímavou rozprával o živote v Nepále a na malom ostrove Samoa. Za krátky čas ma tak zaujal svojim rozprávaním, že som tieto miesta chcel vidieť. Pacifik a jeho nekonečná veľkosť ma vždy priťahovali. Ľudia žijúci na konci sveta na malom kúsku zeme sú veľmi úzko naviazaní na oceán a na samých seba. Samoa nie je turistický ostrov ako povedzme Fidži, Nová Kaledónia, Tahiti alebo Cookove ostrovy kde je turista braný skôr ako chodiaci bankomat. Rovnako príjemný pocit som mal v tom čase aj z Nepálu, prírodných zákutí v oblasti mesta Pokhara a masívu Annapurny kde som sa vybral práve na odporúčanie spomínaného kamaráta. Tieto dve kontrastné oblasti, ktoré som navštívil vo veľmi krátkom čase po sebe, zmenili v mojom vnútornom vnímaní života veľa – zem na konci sveta uprostred oceánu a územie s najvyššími horami na našej planéte. Pochopil som, že čím človek menej má a čím menej má možnosť si závidieť bohatstvo, tým je sám vnútorne bohatší a spokojnejší. Na Samoe ma síce ubytovali v rozpadnutom palmovom domčeku, ale tú radosť, ktorú mali z príchodu bieleho človeka a starostlivosť akou ma zahŕňali aj napriek skromným podmienkam na ostrove, to bolo skutočne neopísateľné. A nechceli za to nič. Len

• Cestovný veľtrh ITB Berlin, Nemecko

• Pri návšteve Vietnamu s kamarátom Romeom Truongom

sa úprimne tešili, že som s nimi. Rovnako to bolo i v Himalájach. Za obyčajný papierový zápisník a pero, ktoré som dal deťom z horskej chyže kde som býval boli nepredstaviteľne vďační. Objímali ma, obletovali a celý večer sme si kreslili do zápisníka okrem iného slovenskú a nepálsku vlajku. Deti každý deň chodili do školy pešo viac ako dve hodiny tam a späť v štvrtisícových nadmorských výškach a tešili sa, že sa môžu vzdelávať. Tieto stretnutia mi dali obrovskú silu a určite výrazne zmenili môj pohľad na život. My v našich podmienkach často riešime veci, ktoré nás ľudí od seba vzdalujú. Veľakrát si to neuvedomujeme, ale možno práve rozvoj a pribúdajúce nové technológie, ktoré sa k nám neustále dostávajú, ľudí v našom svete stále viac izolujú. Máme inteligentné mobily, rýchle autá, internet dostupný na každom kroku a máme stále menej a menej času. V týchto krajinách je to úplne inak. Nemajú takmer nič, ale majú tak spokojný život, ktorý im môžeme závidieť.

Zastavme sa aj pri štatistike. Koľko reportáží ste už publikovali v Porubských novinách?

Priznám sa, že nikdy som to nepočítal a ani si nerobím žiadne štatistiky o tom, koľko článkov som pre Porubské noviny, alebo iné magazíny napísal. Pre mňa je skôr potešenie podeliť sa s inými o zážitky, ktoré mňa osobne na cestách oslovili. Možno by ma viac zaujímalo či existujú čitatelia, ktorých moje zážitky ovplyvnili do takej miery, že sa sami na podobné miesta vydali. Ja som sa práve vďaka náhodným stretnutiam a rozprávaniam zážitkov z ciest iných dostal na miesta, o ktorých by som možno dovtedy ani netušil, že existujú.

Prispievate celkom nezištne, delíte sa s nami o svoje zážitky. Poďakovať je málo. Ako však vnímate reakcie na vašu tvorbu?

Minule sme v práci hovorili o tom, že posledné roky sa začína objavovať u nás na Slovensku veľa cestovateľských podujatí, kde prezentujúci za svoje rozprávanie žiadajú celkom vysoké vstupné. To sa mi nezdá rozumné. My z času na čas robíme

prezentáciu v priestoroch našej cestovnej kancelárie a nikdy nás nenapadlo pýtať za to peniaze. Naopak, ľudí ktorí prídu medzi nás, radi pohostíme šálkou dobrého čaju či voňavej kávy. Prípadne pridáme aj lokálnu špecialitu z danej oblasti, hudbu alebo iné drobnosti pre lepšie vychutnanie miestnej kultúry. Môj názor je ten, že ak človek mal možnosť poznať miesta a zvyky ľudí našej planéty, bolo by fajn keby sa so svojimi zážitkami podelil s tými, ktorí takúto možnosť nemajú. Prípadne ich to zaujíma a chcú sa inšpirovať pre svoje vlastné cesty. Preto som rád, ak sa nájdu ľudia, ktorých moje riadky potešia a prinesú im nové informácie o živote v blízky i vzdialených častiach našej Zeme.

• Na púšti v Arabských Emirátoch aj s dievčatami zo Závažnej Poruby

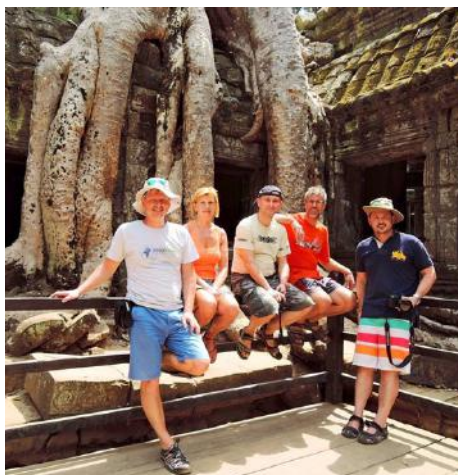
Vo vašom objavovaní, odhaľovaní a poznávaní sveta ste určite riešili fenomén financií. Kde na to beriete?

Keď sa vrátíme na úplný začiatok, prvé dve letenky najskôr do USA a potom do Austrálie mi zaplatili moji rodičia, za čo som im veľmi vďačný. Neskôr, keď som začal pracovať, financoval som si všetko sám. Myslím si, že pokiaľ vás cestovanie baví, ovládáte trochu angličtinu, vyznáte sa v mapách, máte plánovacie schopnosti a viete pracovať s informáciami, cestovanie vôbec nie je komplikované a už vôbec nie drahé. Poviem príklad. Ak by ste chceli cestovať do juhovýchodnej Ázie zo Slovenska na 18-dňový poznávací zájazd so sprievodcom, tak slovenské cestovné kancelárie by vám ho ponúkli v sume od 2500 EUR. Pravda je ale tá, že vhodným plánovaním letov, hotelov, programu, znalosťou miestnych pomerov, klimatických podmienok a ďalších drobností dokážeme my v našej cestovke urobiť rovnaký zájazd za 1200 EUR a ľudiavidia ešte ďaleko viac. Celé je to o skúsenosti, organizácii plánov a náročnosti cestovateľa. Pokiaľ nepreferujete päť hviezdičkové hotely s vlastným komorníkom, letenky v prvej triede a viete veci včas rozplánovať, určite sa dá spoznávať svet i za veľmi rozumné peniaze. A dôležité je tiež nene-

chať sa v komerčne obľúbených krajinách nalákať na bezhodnotné výlety alebo iné turistické zbytočnosti. Treba vedieť kam ísť, mať dopredu orientačne prehľad o cenách a urobiť si z miestnych obyvateľov priateľov, ktorí vám radi svoju krajinu predstavia svojim pohľadom. Vtedy sa zážitok z cestovania ešte umocní.

Precestovali ste takmer celý svet. Ako je to vlastne s malým národom vo svete? Čo vie svet o Slovensku?

Keď som sa v roku 2003 ocitol v USA, spomínam na rozhovory s miestnymi kolegami z práce. Na moju otázku či poznajú Slovensko povedali, rozhodne áno. V šoku som ale zostal, keď sa ma spýtali či je toto mesto na výjazde z diaľnice pred Salt Lake City smerom na juh. Ďalší mi tvrdili, že máme vynikajúcich basketbalistov, čo v tom čase malo Slovinsko. Inak to už bolo ale v Austrálii. Mal som možnosť pracovať v luxusnej reštaurácii a bare, do ktorého chodili členovia britskej kráľovskej rodiny, významní politici, podnikatelia, sudcovia, lekári, ministri i austrálsky premiér. To čo oni vedeli o Slovensku, to možno nevieme ani my sami. Hodiny sa vedeli priateľsky so mnou rozprávať o našej histórii, osobnostiach, pamiatkach a mnohých ďalších veciach. Keď som prechádzal vietnamsko-kambodžskú hranicu, mal som „protekcii“ keďže ich súčasný kráľ Norodom Sihamoni až do 19. roku života žil a študoval v Prahe. Preto Kambodžania veľmi dobre poznajú Česko-Slovensko. Rovnako na Novom Zélande, keď som prechádzal jednou z mnohých protidrogových kontrol na letisku colník pri pohľade do môjho pasu ožil. Vraj pozná Slovensko veľmi dobre, lebo mal frajerku z Bratislavy. Svet o nás čo to vie, ja sa snažím svetu pri každej ceste tiež priblížiť Slovensko. Ale úprimne, ak by sa Slováka spýtali, čo vie o povedzme Kambodži, Veľkonočnom ostrove alebo Namíbii, veľmi by ma zaujímalo, akú odpoveď by sme dostali.

• Najväčší chrámový komplex na svete Angkor Wat v Kambodži

• Vystúpenie miestneho súboru v Argentíne

Dnes sú v kurze knihy cestopisov doplnené kvalitnými fotografiami. Je preto na mieste opýtať sa. Zaoberáte sa myšlienkou vydať takúto publikáciu?

Áno, súhlasím. Kníhkupectvá a autori sa predháňajú vo vydávaní kníh s cestovateľskou tematikou. Dnes už na svete nie je hádam miesto, kde by človek nebol ak neberieme do úvahy neobývané a odľahlé miesta planéty. V tomto momente určite nemám ambíciu vydať žiadnu podobnú publikáciu. Skôr nosím v hlave myšlienku ako spropagovať náš krásny Liptov ľuďom zo zahraničia. Máme tu nádherné miesta, ktoré nám môže závidieť celý svet, len nikto o nich nevie. Preto by sme radi s našou cestovnou kanceláriou uviedli do ponuky produkt, ktorý by netradične predstavil tradičné miesta Liptova ľuďom zo zahraničia a tým zvýšili turistickú atraktivitu nášho nádherného kraja pod Tatrami.

A ešte jedna otázka. Kde nájdeme vašu cestovnú kanceláriu a čo nám ponúknete z vášho sortimentu?

Naša cestovná kancelária PROtour je na trhu už štvrtý rok. Tvorí ju tím vynikajúcich ľudí, pre ktorých je práca záľubou a doslova žijeme všetci cestovaním. Okrem sprevádzaných zájazdov po svete do miest, ktoré sme sami precestovali ponúkame aj klasické letné dovolenky, máme bohaté skúsenosti s predajom leteniek do celého sveta. Pomáhame s riešením víz, plánovaním služobných ciest, lyžovačiek a mnohými ďalšími službami spojenými s cestovaním. Vždy u nás radi privítame všetkých, ktorí majú záujem cestovať, alebo sa len tak chcú porozprávať o tom, čo zažili alebo plánujú zažiť na cestách.

Našu kanceláriu nájdete v Liptovskom Mikuláši za Daňovým úradom, neďaleko Hypernovy v moderných obchodných priestoroch pod bytovkami. Viac informácií o nás je možné nájsť aj na webovej stránke www.protour.sk alebo napíšte email priamo mne na michal@protour.sk

Rozhovor pripravil Dušan Migaľa
4. februára 2016

OKIENKO MŠ

Prišli k nám riaditeľky materských škôl

Materská škola v Závažnej Porube vo svojich priestoroch privítala opäť po niekoľkých rokoch 22. februára 2016. Mgr. Máriu Petrakovú (oddelenie odborných a metodických činností Okresný úrad v Žiline, odbor školstva) a dvadsaťdva riaditeľiek MŠ z okresu Liptovský Mikuláš na pracovnej porade. Pozdraviť a privítať hostí prišiel aj starosta Ing. Pavel Bečko. Deti z 2. triedy pripravili hosťom kultúrny program pod názvom „Od tej našej pece.“ Celý umelecký zážitok vyvrcholil vystúpením Ivana Brosku - ľudového umelca, ktorý zahral hosťom aj našim deťom na fujare a píšťale.

Hostia ocenili spoluprácu MŠ s významnou osobnosťou našej obce. Program pracovnej porady pokračoval v priestoroch veľkej zasaďačky na obecnom úrade a deti spolu s učiteľkami a svojimi mladšími rovesníkmi počúvali piesne a skladby od Ivana Brosku ďalej. Na záver porady pani Mgr. Petraková poďakovala vedeniu MŠ aj starostovi za milé a srdečné prijatie a ochotu uskutočniť poradu riaditeľiek práve v našej obci.

Foto: LF, text: KJ

Sneh mali deti aspoň v rozprávke

Divadielko spod Spišského hradu zavítalo do materskej školy a okrem demonštrácie krásnych medziludských vzťahov im prinieslo aj trochu zimy.

Karneval v materskej škole trval týždeň

V pondelok sa deti oboznámili s tradíciami karnevalov, masiek, s rozprávkovými postavičkami a pani učiteľky zahrali v maskách divadlo O jednom kráľovstve. Ďalšie dni si deti vyrobili karnevalové masky z papiera a indiánske čelenky. Hra na indiánov bola zaujímavá aj preto, lebo mali v druhej triede postavený indiánsky stan. Zabubnovali si na bubny, zatancovali ako ozajstní indiáni.

Ďalšie divadelné predstavenie v podaní učiteľiek bolo o Červenej čiapočke. Do hry O troch prasiatkach sa deti zapojili do divadla. Potom si obliekli masky, ktoré si priniesli z domu, urobili sprievod a šli na hostinu pripravenú v jedálni materskej školy. Radosť z čarovného sveta rozprávok a príbehov sa prejavila v zábavných tancoch a hudobno-pohybovej hre O Šípkovej Ruženke. Ponúkame vám zábery z nášho karnevalu a poďakovanie rodičom za výborné koláčiky, pohostenie, i krásne kostýmy, ktoré deťom priniesli.

Lyžiarsky výcvik v materskej škole

V týždni od 1.2.2016 - 5.2.2016 absolvovali naši predškoláci lyžiarsky výcvik. Inštruktor Sašo z PEPEski v prvej skupine zdokonaľoval už nadobudnuté zručnosti a spolu s deťmi zdolal všetky zjazdovky. Inštruktor Milan v druhej skupine začínal od základu a spolu s deťmi zdolal všetky obavy a strach - veď výsledkom bolo, že všetky deti na konci výcviku vedľa lyžovať. Vďaka teda patrí hlavne im a našim deťom, že prekonalí sami seba.

Nechýbali preteky v závere kurzu, kde odmenou bola sladká medaila a diplomom pre každého.

text: lb

Voda z vodovodu

Merač na meranie množstva dodávanej vody je súčasťou, resp. podmienkou každej vodovodnej prípojky k verejnému vodovodu. Liptovská vodárenská spoločnosť (LVS), a. s., Liptovský Mikuláš prevádzkuje vyše päťsto kilometrov dlhú vodovodnú sieť, na ktorú je napojených takmer 14-tisíc vodovodných prípojek a teda aj rovnaký počet vodomero. Ako sa starať o vodomery, aby v poriadku fungovali aj cez zimu?

Zima je približne v polovici a možno už niektorí odberatelia vody z LVS mali problém so zamrznutým vodomermom. Ako treba postupovať, aby k takým situáciám nedochádzalo?

„Vodomery musia spĺňať kritériá podľa zákona a tiež musia byť podľa normy aj osadené. Vodomer sa umiestňuje do vodomernej šachty. Majitelia nehnuteľností by si mali v prvom rade vybudovať vodomernú šachtu v súlade s normou, pričom treba zohľadniť aj požiadavky pre „liptovský región“, informoval Ing. Pavol Danek, vedúci hospodárskeho strediska vodovodov LVS.

Pripomenul, že najdôležitejšia je hĺbka šachty. „Vodomer sa má v našich klimatických podmienkach nachádzať minimálne 1,5 metra pod terénom. Takú hĺbku je potrebné dodržať, pretože v Liptove potiaľ pôda zamrzá.“ Šachta musí byť podľa slov P. Daneka vodotesná, aby sa do nej nedostala podzemná ani povrchová voda. Odberatelia by si mali uvedomiť, že vodomer je zariadenie, v ktorom je nepretržite voda.

„Aj keď je vodomerná šachta vybudovaná v zmysle normy a dostatočnej hĺbky, môže dôjsť k zamrznutiu vodomera, keď majiteľ nevenuje dostatočnú pozornosť starostlivosti o šachtu. Preto by si mali ľudia nielen pred prvými mrazmi skontrolovať v akom stave majú vodomernú šachtu, či je na nej zakrytý poklop, či je suchá a podobne,“ pripomenul Pavol Danek.

Najväčšiu chybu robia odberatelia, ktorí neobývajú domy celoročne a na zimu odstavajú dom od vody.

„Vtedy ostane voda vo vodomere bez pohybu a ľahšie dochádza k jeho zamrznutiu. V takom prípade odporúčam v šachte odborne zaizolovať tepelnou izoláciou či už poklop alebo samotné potrubie a vodomera. Najlepšou prevenciou je však mať vodomernú šachtu vybudovanú v súlade s platnými normami,“ uzavrel P. Danek.

Zamestnancom LVS je každý odberateľ povinný v súlade so zákonom 442/2002 umožniť prístup k vodomermu. Ak nie je v čase odpočtu prítomný, je potrebné vyplniť formulár o stave vodomera a poslať ho do vodárni. Ak informáciu o stave vodomera vodárne nedostanú do piatich dní od doručenia odpočtového lístka, LVS stanoví a vyfakturuje spotrebu vody priemerom podľa platných predpisov.

Mgr. Eva Petranová

Zaslúžilý učiteľ Peter Bróska Prvý študovaný vzdelanec Závažnej Poruby

Peter Bróska, narodil sa 13. novembra 1912 v Závažnej Porube, zomrel v r. 2008, pochovaný je v Liptovskom Mikuláši

„Nikto sa nenarodil sám pre seba, všetci sa rodia pre ľudskú spoločnosť a kto jej nepomáha podľa svojich síl, ukazuje sa byť nehodným toho, aby mu iní v niečom pomáhali. Vnútna sila národa záleží v jeho vzdelanosti, schopnosti, pričinnosti, mravnosti a zachovalosti dobrých hodnôt...“

J. A. Komenský

Curriculum vitae rodiny Bróskovej

Petrov otec bol Ján Bróska s porubským prímiením Košťalik, vyučený murár. Matka Eva, rodená Niňajová. Útla, drobná, ale veľmi pracovitá žena. Obaja boli zbožní, vyznávajúci evanjelickú vieru. V zmysle reformácie študovali nielen Bibliu, ale tiež náboženskú literatúru, ktorá ich viedla k všeobecnému vzdelávaniu a jeho nadobúdaniu v školách. Tak aj Petra k tomu viedli. Po ukončení meštianskej školy v Liptovskom Mikuláši absolvoval dvojročnú Obchodnú školu v Kežmarku. V tých časoch byť učiteľom znamenalo veľa. Tak sa zapísal na Učiteľský ústav v Prešove. Po štyroch rokoch ho ukončil maturitou v r. 1933. Angažoval sa aj za tzv. Slovenského štátu v Združení evanjelickej mládeže. Odmietal vstúpiť a podporovať Hlinkovu mládež. Z trestu ho ľudácky režim v r. 1941 predisponoval do Vyšného Hrabovca, dediny neďaleko Bardejova. Ďaleko od milovaného Liptova. V blízkej obci Richvalde učila na evanjelickej škole ambiciózná učiteľka Oľga Révusová, rodáčka z Laskára, dedinky v Turčianskej záhradke. Na Šariši sa zoznámili. Z lásky vzniklo sobášom krásne manželstvo. Z neho sa narodil syn Peter, ktorý vyštudoval Vysokú školu dopravnú v Žiline a ako inžinier pracoval u železníc vo Zvolene, kde aj žije. Dcéra MUDr. Evka nastúpila k doktorskej službe v Palúdzke zameriavajúc sa na anesteziológiu. Po vytvorení záchranného systému prešla k profesii rýchlej pomoci ako doktorka záchranárka.

Peter učiteľ, Oľa učiteľka

Počas druhej svetovej vojny sa manželvia aktívne zapojili do SNP. Peter začal v Banskej Bystrici. Skončil ako partizán v horách. Cez Chabenec prešiel na Liptovskú stranu. Pridal sa ku Svobodovej armáde a pomáhal oslobodzovať Liptov a Slovensko s pokračovaním až do Prahy. V

armáde zostal až do roku 1946. Odmietol ponuky sa v nej etablovať. On svoje vyššie ľudské poslanie videl v tom, že sa vráti k pôvodnému učiteľskému poslaniu. Začal učiť na Meštianskej škole vo Vrútkach. Po troch rokoch sa stal riaditeľom. Končil v roku 1957. Žiakov nikdy nebil. Až raz. Prišla za ním učiteľka a veľmi plakala, že si nemôže poradiť s trvale drzým a provokujúcim žiakom. V riaditeľni mu dohovárať a povedal: „Daj si ruky von z vrecák, keď hovoríš s riaditeľom.“ Neuposlúchol. To ho vyprovokovalo k tomu, že mu dal facku. Otec bol vyšší vojenský dôstojník v Martine a tak to roztočil cez vtedajšie štátne orgány, že musel pre tento skutok odísť z Vrútok do Liptovského Mikuláša. Tu bol menovaný za riaditeľa veľkej Základnej školy, kde pôsobil až do dôchodku. Jeho manželka, ako učiteľka so sociálnym cítením sa venovala deťom z rómskych osád v L. Mikuláši.

Učiteľ „starej“ školy

Za svoje učiteľské pôsobenie dostali obidvaja tituly „Vzorný učiteľ“ a neskoršie „Zaslúžilý učiteľ“. Petrovi za účasť v SNP, oslobodzovaní a porážke fašizmu boli udelené vysoké vyznamenania: Čsl. Vojnový kríž, Rad SNP I. triedy. Medaila za chrabrosť, Medaila za zásluhy v boji proti fašizmu. V roku 2003 prevzal najvyššie vyznamenanie „Zlatú medailu za odbojovú činnosť“ priamo od prezidenta Ruskej federácie Borisa Jeľcina. V okrese sa angažoval v Slovenskom zväze protifašistických bojovníkov ako aktívny člen prednáškami a besedami po školách. Tiež exkurziami po pamiatkach bojov.

Ako učiteľia tzv. „starej školy“ vyznávali duchovné hodnoty nadobúdané vzdelávaním, poznávaním a odovzdávaním generáciám pre lepšie žitie... (V dnešných časoch si mnohí učiteľia zmenili vznešené a ctené povolanie za zamestnanie v zmysle transparentov s heslami: Aká pláca, taká práca.)

Človek mieni, Pán Boh mení

Dovoľte mi ešte niekoľko spomienok z návštev a stretávaní. Zo svojho učiteľského platu mi v roku 1947 poslali ako pomoc študentovi 1.000 korún. Ja vo svojej hrdosti a hlúpom konaní som túto podporu neprijal, vrátil. Rozhovory s ním boli pre mňa obohacujúce, orientujúce v živí. Manželku volal familiárne Oľa. V roku 2002 som projektoval ev. kostol v Richvalde. Veľmi tam chcela ísť. Kostol sa posviacal v roku 2006. Ona ťažko ochorela a návšteva za spomienkami sa nerealizovala. Na Obecnom úrade v Richvalde sme ju spomínali ako dobrú učiteľku. Starostka otvorila trezor a vybrala kroniku,

vzácnu relikviu, alebo artefakt. Ona ju písala krásnym učiteľským písmom. Keď neprišiel ev. farár z Bardejova pochovať, ona to urobila za neho. Pri realizácii kostola som sa stretol s chlapmi, ktorí boli do nej platonicky zamilovaní. Stretol som sa aj s rodinou, u ktorej bývala. Všetci v dobrom na ňu spomínali. Len sa v tých časoch nezmierili s tým, že prišiel nejaký Peter Bróska a zlanáril ju, atď...

Tomáš Miroslav Niňaj, bratranec, prvostupňový.

Žijú radosťami i starosťami

• Diamantová manželka Želka a Miloš Staroňovci sa podpísali do Pamätnéj knihy Závažnej Poruby, január 2016

Na prstoch jednej ruky možno porátat také manželstvá v Závažnej Porube, ktoré oslávili šesťdesiat rokov spoločného života. K takýmto vzácnym jubilantom sa v januári roku 2016 zaradili aj manželvia Želmíra a Miloš Staroňovci. Je to tak, ako povedal básnik. Šťastný si, ak si takého druhu vybrať vieš, s ktorým aj šedina mi obelený až do samej staroby dožiješ! „Hlbokú pravdu týchto myšlienok ste potvrdili svojim životom,“ prihovoril sa k jubilantom starosta Pavel Beťko a pokračoval, „váš vzájomný vzťah, krásne prežitý život sú pre nás žiarivým príkladom. Zmyslom vášho života nebola len práca, ale i podnetné záľuby: šport, spev, príroda... K statočnej práci ste viedli i svoje deti. Životné skúsenosti a nadobudnuté múdrosti ste rozdávali nielen blízkym, ale i svojmu okoliu. Ľudia si vás vážia a majú radi.“ Potom diamantových manželov oslovil prosbou, aby sa podpísali do Pamätnéj knihy so želaním, aby ešte dlhé roky šťastne žili s deťmi, vnúčatami i pravnúčatami a aby ešte dlho rozdávali úsmev a dobré rady.

• Ku gratulantom sa pridala aj starosta Pavel Beťko

Psík medvedíkovitý rozširuje svoje teritórium

Aj v lokalite revíru, ktorý obhospodaruje PZ POLUDNICA sa udomácnil a rozmnožil málo poznaný druh malej šelmy - Psík medvedíkovitý.

(Psík medvedíkovitý (*Nyctereutes procyonoides*) sa pôvodne vyskytoval v juhovýchodnej Ázii, vo Vietname, na východnej Sibíri, v Mandžusku a Japonsku. Postupne rozširuje svoj areál, obsadzuje územia Ukrajiny, severnej a strednej Európy. Pre našu prírodu znamená ako nepôvodný druh pomerne veľké nebezpečenstvo. Poznámka: -webmaster-).

Dňa 26. 12. 2015 v skorých ranných hodinách poľovníci PZ Poludnica ulovili tohto nočného dravca, ktorý sa podobá niečo medzi líškou a jazvecom. Zo zákona o poľovníctve sa môže celoročne loviť ako škodná zver.

Text a foto Miloslav Droppa

Sesternice sýkorky

Sýkorky sú lesné vtáčiky. Žijú v zátisi lesa. Poletujú pomedzi vetvičky stromov a chytajú hmyz. Keď začne panovať zima a prídu tuhé mrazy, potravu hľadajú v blízkosti ľudských obydlií. A tak možno vidieť šesť sesterníc sýkoriek: **uhliarka, chochlička, belásočka, čiernočiapočka, bielolíčka a leskločiapočka**. Spoznajte svojich hostí a ponúknite im to, čo potrebujú. Najradšej majú slnečnicu, mak, proso, podrvené orechy a milujú aj loj, ale bez soli.

Vodu nepodávame. A ešte niečo: všetky sú zákonom chránené.

-dm-

Náš dobrý sused

V Porubských novinách sme si prečítali článok o majstrovi Čutkovi, ktorý v nás vyvolal veľmi príjemné spomienky, pretože ako deti sme dlhé roky boli dobrí susedia. Dnes si už len starí Porubania pamätajú, že sme bývali v pôvodnom Potravnom družstve (na schodíkoch), kde bola naša mama vedúcou a Čutkovci bývali oproti nám za vodou. Nosili sme sandálky a kapčeka (so srdiečkom), ktoré nám ujo Čutka urobil a aj naša mama sa parádila v krásnych čižmách a kapcoch od neho.

• Ján Čutka, manželka Mária dcéra Viola

Ujo Čutka bol nielen výborný odborník, ale aj prísny majster. Keď sme si doniesli topánky, na ktorých bolo treba opraviť opätky a neboli celkom čisté, dal nám do ruky kefkú a handru a poslal nás ich "na vodu" umyť. Ale potom ich poopravoval tak, že boli ako nové. Bol to veľmi ústojný človek, ktorý pracoval od svitu, do mrku. Len v piatok si doprial oddych v kruhu kamarátov. (A vtedy zaznela aj jeho obľúbená ...krčmárka pekná je, tá nám vinka naleje, kukuk...)

Jeho „varštat“ voňala kožou a „čirišom“ a my sme tam často trávili pekné chvíle s ich dcérou Violou. Vzadu za „varštatou“ bola „vaškuchyňa“, kde bola otvorená studňa s výbornou pitnou vodou. Túto sme si chodili naberať a veru to bol občas výkon, vytiahnuť vedro, ktoré bolo na dlhej palici s hákom. Cez vojnu, keď bombardovali Porubu, poslúžila táto miestnosť ako úkryt pre susedov. Aj my sme tam prežili tieto krušné chvíle.

Majstrova manželka Mária bola hybnou pákou celej rodiny. Viedla vzornú domácnosť, výborne varila a pre dcéru pripravila výbavu, ktorú sme všetci obdivovali: plachty, obliečky, uteráky ...všetko z prvotriedneho materiálu, vyrobeného v Rybárpoli. Boli poukladané do vzorných štôšikov a previazané mašličkami. Nepracovala však len doma. Bola napríklad aj uvádzačkou v miestnom kine. A veru si s beťarmi chlapcami, či dievčatami raz-dva dala rady. Všetci sme boli ticho, sledovali sme dej filmu a nikto nevyrušoval.

Sú to krásne spomienky na časy nášho detstva, na dobrých ľudí, ktorí vždy pomohli, keď bolo treba. S úctou k ich pamiatke, dovoľujeme si ponúknuť ich aj vám, čitateľom Porubských novín.

Sestry Magda a Elena Chovanovic

Ďakovný list

Ing. Pavel B E Ť K O
starosta obce Závažná Poruba
ul. Hlavná 135
032 02 Závažná Poruba

Vážený pán starosta, dovoľujem si vysloviť poďakovanie Vám a poslancom Obecného zastupiteľstva Závažná Poruba, že našej 96 – ročnej mame Anne Tomčíkovej, rod. Mikulášovej bola poskytnutá od 15. 4. do 28. 12. 2015 opatrovateľská služba v Domove sociálnych služieb a zariadení pre seniorov v Závažnej Porube, ktorého zriaďovateľom je Obecný úrad Závažná Poruba.

Rozhodnúť sa pre umiestnenie našej milovanej mamy do zariadenia sociálnych služieb (pozn. vzhľadom na zvyklosti) nebolo jednoduché. Zvážili sme jej zdravotný stav, poradili sa s lekármi, získali informácie o možnosti i rozsahu poskytovania starostlivosti. Už od vstupného rozhovoru s Mgr. Andreou Hodžovou – riaditeľkou DSS a ZPS, sme pocítili správnosť nášho rozhodnutia.

Na pobyt v zariadení si mama postupne zvykla. Využili sme každú príležitosť na osobné stretnutia v zariadení i prechádzky v jeho okolí. Okolie jej bolo dôverne známe – veď tu spolu so ženami, družstevníčkami zo Závažnej Poruby a Ilanova niekoľko desaťročí rada chodila robiť na pole pri sušení sena, silážovaní, zbere zemiakov či čistení pasienkov.

Zvykla si aj preto, že od samého začiatku sa tam stretla so všestrannou starostlivosťou personálu. Čistota, hygiena a poriadok je v tomto zariadení súčasťou systémových opatrení, ktoré akceptujú individuálny prístup k pacientom. Riaditeľka i službukonajúci personál DSS a ZPS nás vždy ochotne prijal a poskytol aktuálne informácie. Získali sme tak dôveru a istotu, že o našu mamu je veľmi dobre postarané.

Vážený pán starosta, zároveň Vám a poslancom Obecného zastupiteľstva Závažná Poruba pri vstupe do nového roku 2016 prajem dobré zdravie, veľa energie a ďalšie správne rozhodnutia pre rozvoj krásnej obce Závažná Poruba. S úctou

JUDr. Jaroslav Tomčík
v Ploštine 7.1.2016

Na vedomie:
Domov sociálnych služieb a zariadení pre seniorov, ul. Kostolná 407, 032 02 Závažná Poruba

Predišli nás do večnosti

*Čas ubieha
a nevráti čo vzal.
Len láska, úcta
a spomienky
v srdciach
zostávajú.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 28. decembra 2015 v nedožitom 97. roku života opustila naša drahá mama, stará, prastará a praprastára mama, teta, švagriná a strýnka

Anna Tomčíková

rod. Mikulášová z Ploštína

Posledná rozlúčka s našou drahou zosnulou bola 30. decembra 2015 v Kultúrnom dome v Ploštíne. Syn Jaroslav a dcéra Hanka s rodinami vyslovujú úprimné poďakovanie za prejavy sústrasti, kvetinové dary a účasť na poslednej rozlúčke. Ďakujeme tiež za lekársku starostlivosť MUDr. Pipíškovvej, MUDr. Devečkovi, MUDr. Janičkovi a za opatrovateľskú službu Mgr. Hodžovej - riaditeľke Domu sociálnych služieb Závažná Poruba i personálu tohto zariadenia.

+ + +

*Šepkám ti slovo mama
modlitbu pre dušu
vietor, čo zahodil lístie
a čas, čo vzal ťa mama
už nikto nenapíše.
Tvoj úsmev na perách
stratený v márnosti,
ja blúdím svetom a zas,
šepkám to slovo mama,
modlitbu pre dušu.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 22. januára 2016 vo veku 79 rokov opustila naša drahá manželka, mama, stará mama, švagriná, krstná mama a teta

**Alžbeta Sleziaková,
rod. Bombarová**

Posledná rozlúčka s našou drahou zosnulou bola v pondelok 25. januára 2016 o 14.00 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Smútiaca rodina ďakuje za všetky prejavy sústrasti, kvetinové dary i účasť na poslednej rozlúčke.

*Tíško žila, tíško odišla,
skromná vo svojom
živote,
veľká vo svojej láske
a добрote.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 12. februára 2016 vo veku 82 rokov opustila naša drahá manželka, mama, stará a prastará mama, sestra, švagriná, krstná mama a teta

**Pavlína Niňajová
rod. Michalková**

Posledná rozlúčka s našou drahou zosnulou bola v nedeľu 14. februára 2016 o 13.30 v Dome smútku v Závažnej Porube. Smútiaci manžel, deti s rodinami a ostatná rodina vyslovujú slová poďakovania za všetky prejavy úcty, kvetinové dary i účasť na poslednej rozlúčke.

+ + +

*Je skončený boj,
i keď život
mala som rada,
som v duši spokojná
a chcem len kludne
spať.*

S hlbokým zármutkom oznamujeme, že nás dňa 2. marca 2016 vo veku 48 rokov po ťažkej chorobe opustila

**Danko Mikulášová,
rod. Žiarová**

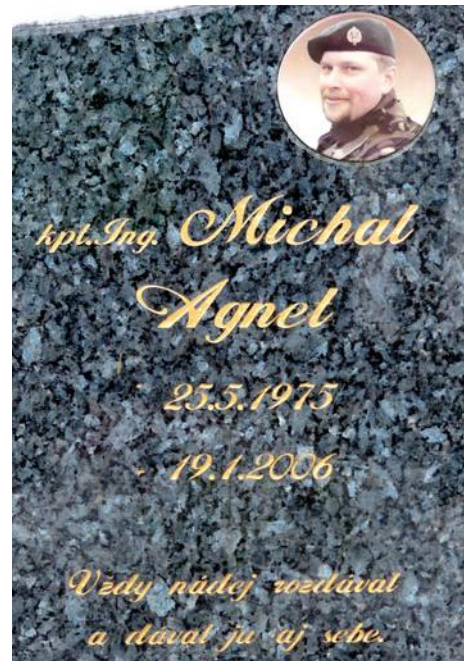
Posledná rozlúčka bola v piatok 4. marca 2016 o 13.30 v Dome smútku v Liptovskom Mikuláši.

Manžel Dušan, dcéra Dáška, brat Ján s priateľkou, rodičia Mikulášovci a ostatná smútiaca rodina ďakujú všetkým, čo prišli našu drahú zosnúť vyprovodiť na poslednú cestu.

POSLEDNÉ ZBOHOM

*Opúšťam všetko,
čo mi bolo drahé,
rodinu milovanú,
krásu rodnej zeme,
svieže rána
i smutné tiché noci
a odchádzam tam,
kde všetci raz večný pokoj mať budeme.*

Nezomrel, kto v spomienkach milujúcich zostal

Pozdrav do neba

*Osudný deň.
Radosť, smiech.
Už vidno v diaľke rodnú zem.*

Len okamih.

*Nárek, plač.
A potom ticho,
to najtichšie z tých.*

Tí chlapci predsa mali žiť!

*Desať rokov,
dlhý čas?
Tú bolesť cíti každý z nás
tak ako vtedy...*

Neutícha.

*V srdciach sa stielie
svetu skrytá,
vytrysknúc silno v samote.*

Ťažko je bez vás v živote.

*Lekár čas
ranu matky
a ranu otca nezhojí.*

*Vždy bude tam,
ako cesta
do neba k svojmu synovi.
Dlaždená láskou,
spomienkami,
kráčame po nej
v šume hôr.*

*Krátko,
tak veľmi krátko
si medzi nami, Miško, bol.*

*Píšeme pozdrav do neba,
smutno je dolu bez teba.*

Katarína Devečková, r. Staroňová

Kováčovci žili ako kováči v Závažnej Porube

Remeselníci, liečitelia, furmani, herci, hrdinovia, mechanici

Kelti, ako prví v Európe, ovládali techniku spracovania železa už počiatkom nášho letopočtu. Túto činnosť rozvíjali v regiónoch s dostatkom železnej rudy a drevného uhlia. Rozvojom technológie výroby železa dochádza k odčleneniu povolania hutníkov od kováčov. Hutníci pretavovali železnú rudu v peciach vykurovaných dreveným uhlím na surové železo. Z tohto polotovaru kováči ďalším tepelným spracovaním vyrábali ušľachtilú oceľ vhodnú na výrobu kováčskych výrobkov ako poľnohospodárske náradie, zbrane a ďalšie predmety vrátane šperkov.

Matej Kováč - vyšný, režisér

Ján Kováč - nižný, richtár

Ján Kováč ml., mechanik, futbalista

Miloš Kováč, partizán, padol 21. 10. 1944

Kováčovci a kováči

Kováči boli váženým remeslom a museli spĺňať odborné a morálne požiadavky.

Ďalšou dôležitou oblasťou kováčskej profesie bolo podkúvanie koní vrátane výroby podkov. Podkováčstvo vyžaduje ovládanie pohybového ústrojenstva konskej nohy tak, aby podkováč podkovou korigoval prípadné anatomické vady, resp. nemoci konského kopyta alebo celej nohy. Niektorí kováči boli známi ako znalci koní, vrátane liečenia ich ďalších chorôb.

Samotná kováčňa nazývaná tiež „šmikňa“ bola okrem dielne na výkon popísaných činností aj miestom stretávania mužskej časti populácie, kde sa prediskutovali okrem hospodárskych aj politické a kultúrne záležitosti.

Všetky uvedené činnosti a profesie v Porube vykonávali až tri „šmikne“ a to: - dolná, ktorá stála u dnešných Fenikov - stredná na dnešnom pozemku Ing. Ivana Ilanovského - vyšná, dnes u Ing. Ľudovíta Kováča.

Podľa spomienok pani Emílie Fenikovej, dcéry kováča z dolnej „šmikne“ začiatky tohto remesla treba hľadať v dávnejšej minulosti. Predok všetkých troch bratov neskorších kováčov sa vrátil do Poruby z Austrálie. Vyzbrojený patričnými vedomosťami a zručnosťami o kováčskom remesle rozhodol, že všetci traja synovia budú kováči.

K tomu stihol vybudovať dve „šmikne“, tretia bola dokončená neskoršie.

Všetci traja sa užívali v hospodárskom živote Poruby, v poľnohospodárstve a iných remeslách najmä kolárstve, kde kováči spolupracovali pri výrobe vozov vrátane kolies, náradia a iných železných častí potrebných v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve.

Kováčsku dielňu volali „šmikňa“

Srdcom kováčskej dielne bolo ohnište, v ktorom sa nahrievali kúsky kovu na kovaciu teplotu. Teplota sa dosahovala spaľovaním uhlia a prívodom vzduchu z dúchadla – mečov. Mechy sa ťahali vtedy ešte ručne.

Následne sa nahriate dielce kovali – tvarovali na nákove príslušne tvarovanými kladivami a kliešťami do požadovaného tvaru. Odtiaľto je porekadlo: Železo treba kovať, kým je horúce. To platilo aj pre kováčov, ktorí niekedy kovali na nákove aj dvaja súčasne, vtedy sa zo „šmykne“ ozývala priam rytmická hudba.

Typickú atmosféru malo podkúvanie koní. Tu sa obyčajne zhromaždilo viac gazdov, aby pomohli pri pridržiavaní konských nôh pri pribíjaní podkov. Vytvarovanú podkovu za horúca priložil kováč na konské kopyto, odkiaľ sa šírila vôňa spálenej rohoviny, tým si podkova sadla na kopyto.

Pri podkúvaní bolo dôležité, aby kôň nekríval a podkova vydržala na kopyte pri práci. Zvláštne bodce tzv. štolne sa našrobovávali na podkovy, ak konský poťah pracoval v zime v lese.

Michal, Ján, Matej, Miloš, Vladimír

Ako sme už uviedli, kováči mali v dedine patričné uznanie pre svoju odbornosť, politický a kultúrny rozhľad. Za zmienku stojí, že v porubskom zastupiteľstve, ktoré podporilo Martinské memorandum boli dvaja Kováčovci – Michal a Ján.

Matej Kováč z hornej „šmikne“ položil základy porubského divadla a bol aj jeho prvým režisérom v roku 1905. Na richtárskom stolci v Porube sa postupne vystriedali Kováčovci nasledovne:

- Matej Kováč – vyšný 1919 – 1927
- Ján Kováč – nižný 1927 – 1937
- Vladimír Kováč 1945 – 1948

Za richtárovania Jána Kováča bola v Porube zavedená električka (1929).

Pre nás chlapcov z nižného konca nám sledovanie kováčskeho remesla a prípadná pomoc pri ťahaní mečov nahrádzalo odborné vyučovanie, ktoré až neskôr praktizovali základné školy.

Synovia uvedených majstrov Mateja a Jána tiež rovnakých mien pokračovali v šlapajách svojich otcov v zmenených podmienkach rozvoja.

Matej Kováč bol najprv známy ako jeden z najlepších furmanov pri zväžaní dreva v Svätajánskej doline. Neskôr si osedlal traktorové kone a dlhé roky robil traktoristu a rastlinára v miestnom JRD. Jeho brat Vladimír stál dlhé roky v čelných funkciách mesta Martin a zaslúžil sa o jeho rozvoj.

• Matej Kováč ml., furman, živočíchár

Miloš Kováč z prostrednej „šmikne“ je nesporne jedným z najvýraznejších bojovníkov proti fašizmu z našej obce. V pamätnej októbrovej nedeľu, keď nemecká armáda obsadzovala Porubu a bojovníci z Poruby sa snažili prenasledovaní Nemcami dostať do hory, vtedy 19 ročný Miloš Kováč začal strieľať na Nemcov a tým sústredil na seba odvetnú nemeckú palbu, čo sa mu stalo osudným a padol v boji s nemeckou presilou. Bez zveličenia platí, že za záchranu svojich spolubojovníkov položil vlastný život.

Jeho mladšieho brata Jána Kováča z dolnej „šmikne“ tiež oslovili železní tátoše, najprv motorky, potom autá, keď robil šéfa servisu. V mladosti bol nezbudnutelným strelcom vo futbalovom mužstve Poruby.

Dnes z pôvodného kováčskeho remesla špecializáciou vzniklo viac remesiel, ako je tepelné spracovanie kovov, tvárnenie, umelecké kováčstvo, podkováčstvo a ďalšie. Všetky uvedené profesie zvládali naši kováči na požadovanej úrovni, za čo im patrí uznanie.

Ing. Ľudovít Jurečka

Závažná Poruba žije zdravou slovenskou kresťanskou atmosférou Nezabudnuteľné dojmy spod Poludnice

Poludnica, to je názov 1548 m vysokého skalného brala s lesným porastom, ktoré sa nachádza nad obcou Závažná Poruba a patrí k výbežkom pohoria Nízkyh Tatier. Od tohto bralnatého kopca sa ustálil aj názov podujatia, ku ktorému sa pridáva príslušný rok, kedy sa ono podujatie – spájajúce sa súčasne aj s organizovaným výstupom na Poludnicu koná. Tohtoročné podujatie s názvom Poludnica 2016 sa konalo v obci Závažná Poruba, presnejšie v chate Opalisko. Bol to už XXXIV. ročník stretnutia užívateľov esperanta a jeho priaznivcov, ktorí zároveň prechováajú pozitívny vzťah k turistike a cestovaniu. Za zorganizovanie podujatia patrí poďakovanie členom Liptovského esperantského klubu na čele s jeho predsedom Vladom Škutom, za obsahovú náplň Ing. Jánovi Vajsovi, ktorý bol hlavným režisérom a koordinátorom programu celého 4-dňového podujatia.

Prijal nás starosta

Na podujatiach s názvom „Poludnica“, každoročne konaných začiatkom januára, som sa zúčastnil už viackrát. Konali sa vždy v niektorom ubytovacom zariadení v Liptovskom Jáne. V tomto roku som sa vďaka podujatiu Poludnica 2016 prvýkrát ocitol v Závažnej Porube, kde som nazbieral niekoľko nezabudnuteľných dojmov, s ktorými sa formou tohto príspevku chcem podeliť s čitateľmi Porubských novín.

• Esperantisti v Dome Milana Rúfusa, 7. 1. 2016

Prvé oficiálne informácie o Závažnej Porube odznali pre nás v obradnej sieni obecného úradu z úst súčasného starostu obce Ing. Pavla Beťka na slávnostnom privítaní účastníkov nášho podujatia v tejto obci. Pri tejto príležitosti tu miestny ženský spevokol umocnil atmosféru slávnosti zaspievaním piesní o Slovensku; nechýbali ani básne majstra Rúfusa prednesené v slovenčine aj esperante. Podpis nás hostí do Pamätnej knihy obce a darčekom upomienka venovaná nám z rúk pána starostu budú patriť k nezabudnuteľným zážitkom z tejto obce. Túto milú slávnosť zakončil ďakovný príhovor podpredsedu Svetového esperantského zväzu pána Stefana Mac Gilliho z Nového Zélandu.

Prechádzka po obci

Pravdepodobne každý z nás si odnesie spomienku aj na prechádzku po obci, počas ktorej nám zástupca starostu obce Dr. Dušan Migala robil sprievodcu a podelil sa s nami o zaujímavé poznatky z tejto obce, o jej obyvateľoch a ich aktivitách, ako aj o

ďalších pozoruhodných skutočnostiach. Naša pochôdzka po obci začala v evanjelickom kostole, kde sme sa aj od miestneho pána farára Vladimíra Pavlíka dozvedeli niekoľko údajov z nie veľmi dávnej histórie kostola; naše počúvanie príjemne zakončila známa skladba „Zbor Židov“ z Verdiho opery Nabucco, ktorú nám na rozlúčku pán farár zahral na organe.

Veža s funkčnými zvonmi, umiestnená namiesto kostola na budove školy, nenechala nikoho bez údivu. Táto skutočnosť sa vo všeobecnosti poníma za akúsi raritu, ktorou sa Závažná Poruba právom hrdí, keďže ide o zvlášť ojedinelý jav, aký sa podľa slov nášho sprievodcu nevyskytuje nikde inde v Európe a možno ani na svete.

Dom Milana Rúfusa

Neobvyklým zážitkom bola návšteva rodného domu básnika Milana Rúfusa, v ktorom je teraz jeho múzeum. Nezabudnuteľným zážitkom z jeho navštívenia boli nielen samotné artefakty zo života a tvorby tohto génia slovenskej poetiky, starostlivo uchovávané v skromných priestoroch jeho rodného domu, ale najmä rozprávanie erudovanej lektorky tohto múzea Dr. Soni Barániovej. Jej živý a emotívny výklad sme počúvali takpovediac so zatajeným dychom. K autentickému precíteniu prostredia, v ktorom básnik Rúfus žil až do svojho odchodu do Bratislavy, patrí v tomto jeho múzeu aj prízemná kuchyňa jeho matky s pôvodným zariadením; jej neodmysliteľnou súčasťou je zákusok zvaný mrežovník, zapíjaný čajom či kávou. Naša pani lektorka nás neochudobnila

• Pri hrobe básnika

ani o tieto delikatesy. Z jej výkladu sme sa dozvedeli veľa skutočností zo života majstra poézie, o ktorých dovtedy málokto z nás vedel. –

Vďaka, veľká vďaka vám, pani Barániová, že ste tak veľkoryso zaujatá osobnosťou Rúfusa, že z tohto vzťahu dokážete obohacovať aj ďalších záujemcov, ktorí si radi prehľbia poznatky o ňom.

• Autor sa podpísal do Pamätnej knihy

Na mieste posledného odpočinku

Keď je reč o Milanovi Rúfusi, nemožno vynechať návštevu aj miesta jeho posledného odpočinku, cintorín. Náš sprevádzajúci Dr. Migala nás doviedol k Rúfusovmu hrobu, kde nám pripomenul, že Rúfusovou poslednou vôľou bolo uloženie jeho telesnej schránky tu na porubskom cintoríne tak, aby svoj pohľad, zasretý smrťou, mal nasmerovaný na milovanú Poludnicu; a tak aj je. Ako prejav úcty k jeho dielu sme položili na jeho hrob kyticu kvetov. Aj tu odznala Rúfusova báseň, ktorú nám spamäti odrecitoval pán Migala ako doplnenie svojho rozprávania o básnickom veľikášovi.

Porubské noviny

Ucelenejším doplnkom získaných informácií o Závažnej Porube a o aktivitách jej obyvateľov sa stali posledné dve čísla Porubských novín, ktoré nám pán zástupca starostu obce poskytol. Možno si z nich dotvoriť predstavu o živote skutočne bohatom na množstvo všelijakých aktivít a podujatí organizovaných v tejto obci, aké by mohli závidieť aj rozvinutejšie a početnejšie obce. – Nuž aj tu nemožno zhodnotiť ináč, ako len úprimným uznaním a želaním, aby sa tento trend v Závažnej Porube zachoval aj do budúcnosti!

Nezabudnuteľné dojmy pretrvávajú

Poslednou bodkou nášho kontaktu s atmosférou vytváranou Závažnoporubčanmi bolo predstavenie miestnej folklórnej skupiny, ktorá sa prišla s nami rozlúčiť v predvečer ukončenia nášho pobytu na chate Opalisko. Predviedli nám veselé ľudové scénky sprevádzané folklórnym spevom i tancom, na konci ktorého účinkujúci folkloristi pojali do tanca aj nás divákov.

Ďakujeme vám, pán Migala, za všetko, čím ste sa pričínili o to, aby náš prvý kontakt so Závažnou Porubou nebol zároveň aj posledným, ale aby nezabudnuteľné dojmy spod Poludnice pretrvávali v nás nadiľho a ak už dojmy budú blednúť, tak aby sme si ich opätovne prišli oživiť nabitím sa zdravej slovenskej a kresťanskej atmosféry prežívanej vo vašej obci. Boh vám žehnaj naďalej...

Ing. Tibor Kepencay, PhD.

T A J N I Ć K A (z myšlienok o láske)

•	1	2	3	4	5	6	•	7	8	9	10	11	12	13	14	•	15	16	17
18							19									21			
							20									22			
23			I.																
24		III.	25							27							29		
			26							28							30		
31				32							34					36		II.	
				33							35					37			
38						39		41						43					45
						40		42						44					
46					47				49				51		53				
					48				50				52		54				
55							56				58								
							57				59								
60			61					63						65					
			62					64						66					
67									68								70		
									69								71		
72									73						75				77
									74						76				
78			IV.																
•	79			81							83					85			
	80			82							84					86			
87						88							90				92		
						89							91				93		
94			95					97						99					
			96					98						100					
101					102				104			106			108				
					103				105			107			109				
110					111					113									115
					112					114									
•	116						118							120					
	117						119							121					
122								123					125			127			
								124					126			128			
129						130					132								134
						131					133								
135					V.											136			
																137			
138						139					140								

1. rýchla zdravotná pomoc v nemocnici množ.č.
2. ozn. lietadiel Iljušin
3. rekomando ozn.
4. Olinka dom.
5. ženská miestnosť v paláci sultána
6. liečivý prípravok
7. najvyšší babylonský boh
8. obkrúť
9. rozrývaj
10. mama nemec.
11. cudzia mena peniaz.
12. mesto na Považí
13. panovníci v cárskom Rusku
14. smrtiaca choroba v Afrike
15. nech čes.
16. čínske mužské meno
17. alkohol hovor.
18. múčne jedlo
19. ihličnaté stromy
20. dojníca
21. zberačka perlorodiiek
22. ozn. pre yard
23. otravné látky
24. vodík chem.zn.
25. biblický vrch
26. opadanie odb.
27. člen starého národa
28. nahromad' kopaním
29. okej skr.
30. rúra česk.

31. mužské meno
32. vzorka napr. farebnosti tkaniny
33. výstrelka Bunny
34. vyrobil veniec
35. veľký vodný vták
36. inic. Rudolfa
37. kopček zeme po krtoch
38. motám sa v hľadání riešenia
39. volt ozn.
40. výrob. podnik na výrobu chleba
41. špinavá stopa po chodidle porubsky
42. predložka so 7. pádom
43. balkánska objemová miera
44. značka kozmetiky
45. chem.radikál odv. od propénu
46. riňa, odkvap česk.
47. cestovný preukaz
48. vyvediete z miestnosti, alebo uvediete vo výkaze
49. druh papagája
50. sústava farebnej televízie
51. farad ozn.
52. príbytok baču
53. kráľovná kvetov
54. ŠPZ okr. Nitra
55. materiály vodiace el. energiu sú
56. obopol
57. mŕtvy iránsky jazyk, odv. od aves-ty
58. hubil napr. potkany

59. kolíšeme v koliske česk., nespisov-
ne
60. odborné učilište
61. nevyká ale
62. bola citovo naviazaná
63. značka kozmetiky
64. patrí Añne
65. horské potoky
66. jednotka rýchlosti prenosu informácií množ.č.
67. zbliekaval dámy česk.
68. český konštruktér strojov na stried.
prúd, Danek /ČKD/
69. tropický strom
70. "ostrov lásky" skr.
71. chod'
72. závod vyrábajúci teplo
73. územie v 6.stor. n.l. obývané Gálmi
74. zväzok raždía
75. pocit alebo vrelý...
76. vznešená pani
77. trám nesúci veľkú nosnosť
78. alebo náreč., kolko polsky
79. klub lekárov skr.
80. roztriasaj smeti
81. podstata danej veci filozof.
82. ŠPZ okr. SP.N.Ves
83. niečo uzrieva očami
84. cudzie mužské meno
85. identifik.číslo organiz. skr.
86. 3 Niny v sprievode 2 Antonov

87. sendvič
88. prečnievam básn.
89. štát na Balkáne. a Hercego-
vina
90. meno speváčky Sumac
91. značka cigaret
92. lesná stráž skr.
93. opakujúce sa
94. kód Ruska
95. netlč
96. vyrábala si tkaním
97. jeden z prstov
98. starorímska bohyňa úrody
99. mužské meno
100. ŠPZ okr. Prievidza
101. telesný ústroj k požitiu potravy
102. osob. zámeno
103. "jazyky"
104. krajská inšpekcia skr.
105. prejav spokojnosti i nespokojnosti
106. ozn. dlhotrv. platne
107. panoval
108. opak starého
109. spievajúca v alte
110. technická kontrola auta
111. ŠPZ okr. Rimavská Sobota a Piešťa-
ny
112. oválny výbežok
113. dvíhanie česk.
114. hory
115. podmienková spojka
116. mesto v Nemecku
117. 2 Zuzany a 2 Karolovia
118. vydávala teplo
119. neodoborník
120. ľúbostný vzťah
121. statok česk.
122. nosil, kopil, znášal
123. sibírska rieka
124. ŠPZ okr. D.Kubín
125. skr. staršieho
126. zn.el. spotrebičov
127. prítkanie
128. začiatok slova dýchanie
129. spakuje, pobalí
130. druh antilopy
131. nikel chem.zn.
132. dekodovacie zariadenie
133. hospodárska zmluva
134. tu máš
135. šikmo
136. v, vnútri lek.
137. ampér zn.
138. kúvik stratil v
139. švédsky nábytkársky komplex
140. zlatý zrub

V stĺpcoch:

v 19 - pod tajnič. č. II - pera v riadkoch:
v 3. - za tajnič.č.I - hliník chem.zn.
v 5. - napravo od II - nula
v 12. - za tajnič.č. IV - jednotky týždňa

Pomôcky:

ALYL, AVESTČINA, BAUDY, CLEA, ELIZAN,
ENTITA, EPIEL, ETALON, GUAJAK, KO-
BEN, SKOT, YSAT

Pozor! V krížovke nie sú dodržané dĺžne

Tajničky z č.85:

I+II+III = Kresťanské sviatky na osla-
vu a pamiatku narodenia Ježiša Krista
IV. = večné svetlo
V. = koleda
VI. = jasličky

autor: Pavel Staroň

Tradícia pokračuje

Eurofondy oprášili dávnu slávu bežeckého lyžovania

Bežkárom v Závažnej Porube už svieti zelená na bielej stope

• Ivan Bukas

Bežecké lyžovanie je vytrvalostný druh lyžovania za pomoci bežeckých lyží a palíc. Rozšírené sú tri druhy behu na lyžiach. Klasické je lyžovanie vo vyfrézovanej stope. Korčuľovanie je pravidelné striedanie sklzu na jednej a druhej lyži na rovnom, upravenom povrchu. Turistické využíva obidve techniky, no zväčša bez stopy a vo voľnej prírode. Ide o zdraviu prospešný šport, pri ktorom sú zapojené takmer všetky svalové partie a kĺby sú namáhané minimálne. Je to zimný olympijský šport. Bežecké lyžovanie má v Závažnej Porube veľké tradície, no ich zachovanie a rozvoj si žiadali nemalé investície. Vďaka úspešnému

zrkadlovému cezhraničnému projektu (Závažná Poruba – Gmina Nowy Targ) sa podarilo v roku 2013 revitalizovať deväť kilometrov bežeckých tratí a kúpiť 50 kusov výstroja predovšetkým pre deti.

Kto horí, ten zapaluje

„Bez prostriedkov z projektu by to naozaj nešlo. Doslova každé dieťa, čo má záujem a chce behať na lyžiach, získalo výstroj zdarma. Lyže, palice, topánky, kombinéza a čiapka predstavujú nemalú finančnú čiastku. Keď pripočítame, že vedenie obce poskytuje dopravu, vosky a telocvičňu, na rodičoch zostáva už len časť nákladov. A keď máme ochotných a obetavých funkcionárov, organizátorov a trénerov, tak bežecké lyžovanie v Závažnej Porube má naozaj zelenú,“ predstavil nemalé ciele tohto tradičného porubského športu predseda bežeckého oddielu Lyžiarskeho klubu v Závažnej Porube **Ivan Bukas**. Je však známe, že zapalovať môže len ten, kto sám horí. Aký je váš vzťah k športu, pokračujeme otázkou. „Šport mám v krvi po mame. Spomínala, že už ako dieťa som sa viac hrával s loptou ako s autami. Keď som mal šesť rokov začal som skúšať bežecké lyže. Lyžovať ma učili Peter Lešťan st. a Peter Grieš. Môj prvý tréner bol Bohuš Valent. Nie nadarmo sa hovorí, že všetko dôležité pre život sa začína v detstve. Skúsený, úspešný pretekár a dobrý športovec ma zasvätil do tajov bežkovania a drží ma to až do týchto chvíľ. Keď v Porube lyžovanie stagnovalo, prešiel som ako pretekár najskôr do Jasnej, neskôr do Tesly a potom na Štrbské Pleso. Tu som poznal nových ľudí, trénerov. Nadšencov tohto športu. Priateľské vzťahy nám trva-

jú dodnes. A práve na tom aj budujeme perspektívy nášho snaženia,“ vysvetlil. Zaznamenali ste aj úspechy, čo určite motivuje aj vašich zverencov. „Na úrovni Slovenska som vybojoval päť medailí. Dvakrát striebro, trikrát bronz. Tak to v športe chodí. Nie je však dôležité vyhrávať, dôležitejšie je zúčastniť sa pretekov, zmerať si sily so súpermi, otestovať svoju kondičku a stretnúť priateľov naladených na tej istej stope,“ doplnil.

Bez rodičov to nejde

Spomínali ste ochotných a obetavých rodičov. Možno ich predstaviť? „Prečo nie, veď bez ich pomoci by to nešlo. Sú to rodičia i funkcionári v jednej osobe: Milan Niňaj ml., Michal Červeň (servis lyží), Peťka Mišíková (administratívne veci) a vlastne všetci otcovia a mamy, čo spoločne s nami chodia na tréningy, ba aj na preteky. Bol by to dlhý zoznam. Ako kvalifikovaný tréner, často aj šofér mikrobusu pôsobí Jaro Bugáň.“ Dozvedáme sa, že tréner zostavuje tréningové plány a odborne vedie tréningy. Trénuje sa 5 razy do týždňa, keď nie sú preteky, 3 razy, keď sú preteky. Tréning obvyčajne trvá 90 minút, niekedy aj viac. Cez zimu sa trénuje na snehu a keď ho nieto, ako tejto zimy, tak sa za ním cestuje na Kokavu, alebo na Štrbské Pleso. V telocvični sa cvičí obratnosť a posilňuje sa. Cez leto sa chodí na turistické túry. Ide o vytrvalosť a udržanie bežeckej kondície. Tréningové

dávky sú také isté ako v zime. Pravidelných tréningov sa zúčastňuje od 70 – 100 % prihlásených detí. Žiaľ, choroby podmieňujú účasť.

Viac dievčat, menej chlapcov

Už sme hovorili o rodičoch, tréneroch a funkcionároch. Zostali nám deti, pre ktoré to všetko robíme. Aké vekové kategórie zastrešujete? „Najmladší rok narodenia 2005–2007. mladší žiaci 2004, starší žiaci 2002–2003, mladší dorast a veteráni. V kategórii muží preteká Matej Petrovič. Nebolo by zlé spomenúť mená nádejných lyžiarov, bežcov.“

„Budem menovať, aj keď sa zoznamy sem tam menia: Lenka Klocková, Veronika Bukasová, Tereza Bukasová, Nina Gregušková, Lea Obrčianová, Sofia Libáková, Ema Piatková, Viktória Medvecká, Tamara Kaliská a Zuzka Macková. Chlapci v kategórii najmladší žiaci sú len dvaja: Miško Mišík a Miško Červeň. Chlapcov nám treba ako soľ.“

Dozvedáme sa, že mladí lyžiari pretekajú v rámci Slovenského pohára a dostávajú už aj prvé výsledky. Emka Piatková obsadila dva razy 3. miesto vo svojej kategórii a tí najmenší to doťahujú okolo 5.–10. miesta. Účasť a úspechy našich najmladších lyžiarov možno sledovať na stránke: www.zavaznaporuba.sk

Držíme palce

Naše rozprávanie končíme otázkou. Aké máte plány, ciele a predsavzatia? „Bežecké lyžovanie sme už rozbehli. Ako s deťmi, tak aj s rodičmi. Stavíme na „fundamente“, čo postavil Peter Lešťan ml. V rozbehnutom chceme pokračovať. V žiadnom prípade neprestať. Je to záväzok voči deťom. Nesmieme ich sklamať. Prijat 2 – 3 chlapcov. Po roku nášho pôsobenia môžeme povedať. Naše deti už vedia lyžovať. To sme zvládli veľmi dobre. V budúcom roku už chceme dosiahnuť výraznejšie úspechy. Čo je však najdôležitejšie? Aby deti vydržali, rodičia pomáhali, vytrvali a výsledky budú. Materiálne podmienky sú ideálne. Podpora a pochopenie zo strany obce znamenajú viac ako ústretovosť.“ Neexistujú teda už žiadne prekážky na ceste od pasivity k aktivite. Tradícia pokračuje. Potrebná je len dobrá vôľa, ktorá všetko zdoľá.

text Dušan Migala, foto: archív

•Zľava: Sofia Libáková, Tamara Kaliská, tréner Jaro Bugáň, Miško Mišík a Emka Piatková

•Reprezentujú Závažnú Porubu

Vuokatti – Fínsko

Svetový pohár veteránov 2016 v behu na lyžiach

Na Svetovom pohári v roku 2015 v ruskom Syktyvkare sa z rôznych dôvodov (ďaleká cesta, až 1100 km z Moskvy na severovýchod, vysoká cena, politika) nezúčastnil zo Slovenska nikto.

Zo Slovenska do Fínska

V roku 2016 usporiadateľom týchto pretekov sa stalo fínske lyžiarske stredisko Vuokatti v dňoch 2. – 12. februára 2016. Odvahu zúčastniť sa týchto pretekov našlo devätnásť Slovákov, z toho traja odchovanci zo Závažnej Poruby: Vladimír Staroň bývajúci v Tatranskej Štrbe, Daniela Bartalská-Niňajová v Palúdzke a Bohuš Valent v Závažnej Porube. Prvý raz po jedenástich účastiach nebola s nami pre zdravotné problémy Anna Staroňová. Vlado Staroň a Bohuš Valent ako jediní zo Slovenska absolvovali všetkých 12 Svetových pohárov v rôznych štátoch celého sveta. Doprava bola riešená lietadlom po trase Budapešť – Helsinki – Kaajani. Do Budapešti a z Kaajani do Vuokatti (32 km) autobusom. Touto trasou išlo požičným mikrobusedom zo Slovenskej lyžiarskej asociácie. Všetkým sme zobrali lyže, výstroj, vosky, potraviny a niektoré osobné veci. Mikrobusedom sme išli cez Poľsko, Litvu, Lotyšsko, kde sme pri Rige prespali. Ďalej sme išli cez Estónsko do Tallinu. Tu sme sa nalodili na trajekt a po 2,5 hodine plavby sme pristáli v Helsinkách. Z Helsink sme išli 600 km cez samé lesy, popri jazerách do Vuokatti, 10 tisícového mestečka pomerne blízko ruských hraníc, ležiaceho 130 m n.m. Cesta nám trvala spolu 38 hodín. Vo Vuokatti nás už čakali naši „letci“.

Angličtina, nemčina, ruština

Na druhý deň sme si išli pozrieť bežecké trate. Bežecký štadión bol od hotela, kde sme bývali, vzdialený 1 800 m. Doviedli nás tam stále upravené turistické trate. Tak sme chodili na štart a späť na lyžiach. Trate boli náročné, pravidelne členené, dostatočne široké a celé v borovicovom lese až na 800 m úsek cez jazero. Celkový dojem z trati bol veľmi dobrý. Ináč borovice boli celkom iné ako u nás – boli štíhle

a vysoké. Fínštine sa nedalo rozumieť, ale problémy neboli žiadne. V oficiálnej časti sa povinne používala angličtina, nemčina a ruština.

Rusov bolo najviac

Celkove sa na preteky prihlásilo 923 pretekárov z 23 štátov celého sveta. Najviac bolo Rusov – 240, Fínov – 203 a pretekárov z USA – 70. Slovensko bolo 13 najpočetnejšou krajinou. Štartovať mohli všetci, čo sa prihlásili, ale museli byť narodení v roku 1985 a starší. Kategórie boli po päť rokov. Najmladšia 31–35 roční, najstarší nad 86 rokov. Najstarším pretekárom bol Michail Antonov z Ruska, narodený v roku 1928. Zo Slovákov bol najstarší Július Lupták zo Štrby narodený v roku 1942. Ináč je to desaťnásobný majster Československa. Z liptovských pretekárov štartovali bratia Michal a Pavel Šiarnikovci (rodičia im pochádzali zo Závažnej Poruby), Miro Matejka a Eva Gregussová zo Žiaru, Vladimír a Daniel Bartkovi z Važca a Vlado Vician z Liptovských Sliacov. Daniel Bartko je stále najstarším futbalistom, ktorý nastúpil na extraligový trávnik za svoj klub KOBA Senec proti 1.FC Košice vo veku viac ako 43 rokov. Vo Fínsku práve oslavoval 60 rokov a my ostatní s ním. Počasie bolo asi jediné, čo ma vo Fínsku sklamarilo. Prvé tri dni boli pod nulou do -10 C a asi 30 cm snehu. Potom sa oteplilo a dokonca začalo pršať s teplotami O až plus 1 °C. Sneh sa začal topiť a najhoršie bolo cez jazero, kde voda vystúpila na ľad. Usporiadatelia však

nahrnuli a navozili 4 m široký pás snehu, hrubý 30 cm a tak preteky boli regulárne.

Z výsledkov porubských pretekárov.

Dana Bartalská-Niňajová. Bežala všetky trate voľným spôsobom v kategórii 46 – 50 r. Na 15 km bola 12., na 10 km 10. a na 30 km 9.

Vlado Staroň všetko bežal klasicky v kat. 61 – 65 r. Na 15 km bol 20., na 10 km 23. a na 30 km 17. V štafete 4x5 v kat. nad 51 r. sme boli 6. V štafetách museli bežať aspoň dvaja zo svojej kategórie. Mohli byť doplnení staršími.

Bohuš Valent bežal klasicky v kat. 66 – 70 r. Na 15 km bol 57., na 10 km 52., a na 30 km 42. V tejto kategórii bolo prihlásených najviac pretekárov, až 70.

Každý špás dačo stojí

Uvediem ešte, čo to každého stálo: štartovné 200 €, nocľah 10 nocí 300 €, cesta autom a loďou 180 €. Stravu nerátam, jedol by som aj doma. Tí, čo leteli, platili asi o 300€ viac. Každý si platil zo svojho, niektorým prispeli sponzori. Cesta domov pre nás mikrobusedom vďaka šoférom Vladovi Staroňovi a Lubovi Kollárovi z Novej Lesnej prebehla bez ťažkostí, za čo im obom ďakujeme. Bez nocľahu trvala 31 hodín.

Pre zaujímavosť uvádzam ďalších usporiadateľov Svetového pohára veteránov pre budúce roky: 2017 Klosters – Švajčiarsko, 2018 – Mineapolis –USA, 2019 Beitostolen – Nórsko.

Každý, kto má záujem môže ísť, len treba našetriť peniaze a byť hlavne zdravý.

Text: Bohuš Valent
foto: Pavel Šiarnik

Dobšinská zima

Tradične ako každý rok, aj túto motoristickú sezónu otvára automobilová súťaž v Dobšinej.

Dobšinskej zimy 2016 sa zúčastnila aj posádka MGP racing tímu v zložení, **Martin Jurečka - Matej Beťko na BMW E30 M3. (1. miesto)**. Na štart sa postavilo 100 posádok zo Slovenska, Čiech, Maďarska a Poľska. Našej posádke sa nakoniec podarilo vybojovať 1. miesto vo svojej triede, 19. miesto absolútne a 8. miesto v súťaži Mini Rally Cup. Tento rok sme sa nedočkali takej snehovej pokrývky ako minulú zimu a tak sme šli bojovať s náročnými podmienkami na trati, ktorá bola pokrytá hlavne ľadom a blatom.

Ing. Martin Jurečka

• Veteráni SR na hromadnej fotke zľava: Miro Matejka (Žiar), Vlado Staroň (ZP-Tatr.Štrba), Richard Demeter (Rajec), Eva Gregussová (Žiar), Gerard Parilák (Michalovce), Vlado Vician (Lipt.Sliac), Roman Pavlik (Turč. Teplice), Marián Mihál (BB), Dana Niňajová Bartalská (LM-ZP), Mišo Šiarnik (Smrečany), Daniel Bartko (Važec), Bohuš Valent (ZP), Vlado Bartko (Važec), Julo Tokár (Breza-Orava), Jano Uher (Vysoké Tatry), Julo Lupták (Štrba), Paľo Babnič (BB), Lubo Kollár (Tatr.Lesná). Foto: Paľo Šiarnik (Smrečany)

Freeskier Richard Jurečka začínal na svahu za dedinou, dnes reprezentuje Slovensko

Richard je čerstvým prírastkom slovenského reprezentačného tímu freestyleového lyžovania. Dvadsaťtriročný rodák zo Závažnej Poruby tento rok získal titul majstra Slovenska v kategórii slopestyle, na ktorý je hrdý aj pre to, že pre zranenia si naň musel počkať niekoľko rokov.

Freestyleové alebo akrobatické lyžovanie je veľmi tvorivý druh zimného športu. Niekoľko rokov dozadu lyžiarom stačil na medailu jednoduchý trik, dnes musia byť oveľa vynaliezavejší a odvážnejší. Hoci ide o zimný šport, trénovať musia celý rok.

Richard, ktorého volajú Richie, jazdí v kategórii slopestyle. Do povedomia sa u nás dostal aj vďaka úspechom reprezentačných kolegyň, Liptáčok Zuzany Stromkovej a Natálie Šlepeckej.

S Richardom sme sa rozprávali po návrate z jeho prvých reprezentačných pretekov na ľadovci v rakúskom Kaunertale. Premiérovú reprezentačnú sezónu nezačali práve šťastne, prvé preteky Európskeho pohára museli organizátori pre husté sneženie zrušiť.

„Deň predtým počas tréningov sme mali ukázkové počasie, pripravil som si výbornú jazdu, bohužiaľ som sa k nej nedostal,“ netajil sklamanie mladý slovenský reprezentant.

Začínal ako alpský lyžiar na svahu v Závažnej Porube

Richard sa pôvodne venoval zjazdovému lyžovaniu, zasnežené svahy brázdil od dvoch rokov.

„Prvý raz za mňa rozhodli rodičia, ale nikdy som to neľutoval ani im to nevyčítal. Prsty v tom mala hlavne mama, ktorá tiež pretekársky lyžovala,“ povedal Richard.

Začínali za dedinou, na svahu v Závažnej Porube spolu so sestrou Petrou v tamojšom lyžiarskom klube Opalisko.

„V prípravke som sa učil pri trénerke Katke Rázusovej, veľký rešpekt patrí aj zosnulému Milanovi Jurečkovi, ktorý nás naučil okrem perfektného oblúku aj veľkej sebadisciplíny v športe.“

Ako alpský lyžiar sa Richard rád zabával aj mimo bránok pretekárskej trate. Čaro akrobatického lyžovania mu ukázala sestra.

„Keď sme boli raz v Jasnej, Peťa ma prvýkrát zobrala do tamojšieho snowparku. Stretol som chlapcov na twintip-ových

lyžiach. Kúpil som si ich a hneď som vedel, že sa tomu chcem venovať,“ opísal.

Keď so sestrou dosiahli kategóriu juniorov, začali si uvedomovať, že príprava a preteky priveľmi zatažia rodinný rozpočet. Nadšenie pre skoky, saltá a obraty prišli v ten najlepší čas.

Na zimu sa pripravuje celý rok

Richard musí sklbiť náročnú fyzickú prípravu aj so školou, momentálne študuje na Vysokej škole ekonómie a manažmentu v Prahe. Ako aktívny zjazdár mal výbornú prípravu pre akrobatické lyžovanie, to ale ani zďaleka nestačí.

„Hovorí sa, a aj to platí, že talent je jedno percento, ostatné je tvrdá drina.“

Trénuje sám, pomáhajú mu aj známi svetoví jazdci, s ktorými udržiava kontakt. „Viem, ako trénujú a v niektorých prípadoch sa to snažím kopírovať,“ vysvetlil.

Odkedy je v slovenskom reprezentačnom tíme, trénuje pod dohľadom Tomáša Murgáča. Sídli síce v Bratislave a Richard funguje v Prahe, takže mu radí, keď sú spolu na svahu.

Na zimnú sezónu sa Richard pripravuje celý rok, tréningy si vyberá tak, aby z nich ťažil čo najviac na lyžiach. V lete behá po schodoch, bicykuje, balans cibrí na sklackline, cvičí na hrazde, trampolíne, venuje sa aj gymnastike. Chodí do Nového Hrozenkova, na vodných lyžiach trénuje skoky z rampy do vody.

„Pre zlepšenie obratnosti som sa prihlásil na bojové umenie krav-maga, popri tom som začal s hardcore tréningmi, ktoré sú ideálne na výbušnú silu a agresívne korčuľovanie,“ opísal náročné tréningy.

V metre a s lyžami na pleciah

Najlepší tréning je ale priamo na svahu. „Minulú sezónu, keďže študujem v Prahe, som voľné víkendy cestoval ráno tri hodiny do najbližšieho snowparku v Krkonošiach, len aby som udržal kontakt so snehom. Pohľady ľudí cestujúcich ráno v metre boli na nezapltenie,“ spomenul Richard.

Zimnú prípravu by chcel absolvovať vo švajčiarskom Laaxe, pretože tamojšie stredisko má jeden z najlepších snowparkov v Európe. Keď je Richard doma na Slovensku, rád sa vracia do snowparku na Donovaloch a dúfa, že tento rok by mohli pre akrobatické lyžovanie a snowboarding vytvoriť lepšie podmienky aj bližšie v Jasnej.

Tréningy a sebakontrola dokážu znížiť riziká

Akrobatické lyžovanie sa môže bežnému laikovi zdať ako náročný a adrenalinový šport, ľudia si ho spájajú s veľkým rizikom úrazov. Podľa Richarda nie sú ďaleko od pravdy, na druhej strane ale tréning so sebakontrolou dokážu riziko podstatne znížiť.

• Richard Jurečka - majster Slovenska

„Mám pred tým obrovský rešpekt, ale nedokážem sa vzdať pocitu, keď letím. Kto to nikdy neskúsil, nevie, o čom rozprávam. To vzrušenie, keď sa mi vydarí trik po tom, ako som ho celé leto trénoval, je na nezapltenie.“

Akrobatickí lyžiari alebo snowboardisti kombinujú jazdu na prekážkach s rôznymi trikmi, rotujú doľava, doprava, pri saltách letia dole hlavou. Sú to sekundy, pri ktorých musia myslieť na množstvo súvislostí a dokonale vnímať okolie. Ani zďaleka to nie sú bezmyšlienkovité skoky.

„Pri nájazde na skok sa snažím sústrediť na správny postoj a rýchlosť, dúfam, že je optimálna. Na skoku sa zameriavam na odraz, aby som mal čo najväčšiu kontrolu nad trikom. Vo vzduchu, keď už viem, že letím presne do dopadu, sa sústreďujem na grab, teda čo najdlhší dotyk lyže. Potom sa venujem čo možno najštyľovejšiemu dopadu,“ opísal Richard niekoľko málosekundový priebeh akrobatického triku.

Pred kamery sa postavil s najlepšimi českými lyžiarmi

Jednou z čerstvých zaujímavostí Richardovej športovej kariéry je účasť vo filme eXcelent Separation, ktorý podporila známa značka energetických nápojov.

Predstavili sa v ňom najlepší českí freestyleoví lyžiari a Richard bol jediný Slovák.

„Oslovil ma Jiří Volák, kamarát a jazdec z predchádzajúcich dielov Separation. Neváhal som. Bola to zaujímavá skúsenosť, nikdy som taký veľký projekt nenakrúcal. Pred kamerami sme boli niekedy aj celý deň. Keď som sa večer chalanov spýtal, čo máme, povedali mi, že desať sekúnd záberov do filmu,“ opísal. Film premietajú od jesene v českých mestách, v novembri aj ho ukázali v Bratislave.

Tvorivosť, ale aj pokora

Richard vníma akrobatické lyžovanie ako mimoriadne kreatívny šport. Človek môže skákať, na čo sa cíti, ale nie vždy je to správa cesta. Ak sa precení, prichádzajú zranenia.

„Viem to aj z vlastnej skúsenosti. Zvyčajne to človeka niekoľkokrát upozorní napríklad odreninou, pádom, a potom sa stane niečo horšie. Treba si to uvedomiť a poznať svoje hranice. Tak ako veľa vecí v živote, aj trik na lyžiach má svoju postupnosť a ak preskakujete levely, ďaleko sa nedostanete.“

EUBICA KUBIŠOVÁ,
MY Liptovské noviny, 15. 12. 2015

Začína futbalová jar

Po takmer trojmeseačnej futbalovej pauze uprostred januára výročná členská schôdza zhodnotila jesennú časť súťaží a začala aj zimnú prípravu na jarnej odvety. Spokojnosť s jesennou časťou súťaže vládla s výkonmi žiakov a dorastencov. Žiakom patrí v polčase súťaže druhá priečka a dorastencom šieste miesto. Oba tieto kolektívy robili radost' aj predvážanou hrou.

Spokojnosť však nevládla po jesennom polčase s výsledkami A mužstva a s jeho polčasovou dvanástou priečkou. S cieľom stabilizovať zraneniami zdecimovaný káder a kvalitne sa pripraviť na nesporné náročné odvety sa začala zimná príprava. V jeseni mužstvo pykalo aj za svoju neskúsenosť. Aj preto bolo potrebné popracovať na doplnení kádra. Získať však hráčov, ktorí by svojimi výkonmi boli skutočnými posilami, nie je jednoduché. Napriek tomu veríme, že trojica mladých hráčov Korýtko Kristán - brankár, Revaj Martin - útočník a Krevja Michal - stredopoliar, prinesú do mužstva konkurenciu a potrebnú kvalitu. Mužstvo svojim odchodom nikto neoslabil a tak v ňom opäť zavládla väčšia konkurencia. Smola sa však mužstvu nevyhla ani v zimnej príprave. Jakub Čajka dlhodobo laboruje so zraneným členkom a čaká ho operácia. Nešťastne si členok zranil v prípravnom stretnutí aj Andrej Glončák. Táto dvojica bude určite chýbať trénerovi Mirovi Droppovi v úvode jarnej časti. Tá sa začína poslednú marcovú nedeľu. Na jej začiatku sa dvakrát predstavíme na ihriskách súperov a to v Černovej a vo Vrútkach. Aj keď je štart náročný, jediným cieľom tohto mužstva je zachovať pre Porubu štvrtú ligu a dobrým futbalom tešiť priaznivcov. Aj touto cestou vás všetkých na jarnej odvety pozývame a spolu s futbalistami všetkých družstiev veríme, že nás čaká pekná futbalová jar.

Pavel Šarafín

Formácia s faklami

Neobyčajnú atrakciu mohli sledovať vo večerných hodinách v piatok 26. februára 2016 nielen v Závažnej Porube, ale aj na Podbrezinách a v Liptovskom Mikuláši. Ski Opalisko v spolupráci s PEPE Ski, snowboard school a Obec Závažná Poruba pripravili fakľový sprievod lyžiarov a snowboardistov po celej dĺžke zjazdovky na svahoch Opaliska. Jedinečnú formáciu s faklami predviedlo 103 lyžiarov. Jazda ohňa predstavovala slovenský unikát.

text – dm-
Foto: Tatiana Kminiaková

*Končiť sa to. Zima balí.
Odchádza jej vláčik.*

• Zľava: Jaroslav Mikuš, Ladislav Piatka, Milan Mikuláš, Vladimír Mlynček, Michal Piatka, Rastislav Diačik, Jaroslav Betko.

Gazdiná, dovolíte s Homrlajom?

Svetový pohár v zjazdovom lyžovaní žien, Jasná 2016 zabezpečovali aj lyžiari zo Závažnej Poruby. K voľbám do NR SR prišli priamo zo svahu, aby si splnili svoju občiansku povinnosť..

-dm-